

Univerzitet „Mediteran” Podgorica

Bilten

br. 104

Podgorica, april 2024

BILTEN

Univerzitet „Mediteran” Podgorica

Univerzitet „Mediteran” Podgorica Josipa Broza bb	Broj: 104 Godina: 2024 Podgorica 15.04.2024.	Broj primjeraka: 50 april 2024.
---	--	--

www.unimediteran.net

UNIVERZITET

1. IZVJEŠTAJI RECENZENATA ZA IZBOR U AKADEMSKO ZVANJE DOCENT/ DOCENTKINJA ZA EKONOMSKO PRAVNU GRUPU PREDMETA DR IVANA VUKČEVIĆ

1.1 Izvještaj recenzenta prof. dr Radislava Jovovića

PRAVNOM FAKULTETU UNIVERZITETA MEDITERAN PODGORICA

Odlukom Senata Univerziteta „Mediteran“ br. R-246/3-24 sa sjednice održane 29.02.2024. godine imenovan sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izvještaja za izbor u akademsko zvanje docent/docentkinja jednog nastavnika na Pravnom fakultetu, za ekonomsko-pravnu grupu predmeta. Kandidatkinja je dr Ivana Vukčević. Detaljnim pregledom dostavljene dokumentacije, analizom prezentiranih naučnih radova i ostalih priloga, a u skladu s Mjerilima za izbor u akademska zvanja, odnosno Statutom Univerziteta „Mediteran“ Podgorica, podnosim sljedeći

IZVJEŠTAJ:

I – OSNOVNI PODACI O KANDIDATU

Kandidatkinja Ivana Vukčević je rođena 09. septembra 1986. godine u Beogradu. Diplomirala je na Beogradskoj bankarskoj akademiji - Fakultet za bankarstvo osiguranje i finansije, Republika Srbija, 2008. godine u zvanju diplomirani ekonomista- u finansijama i osiguranju, sa prosječnom ocjenom 9,68. Zvanje magistra ekonomije stekla je na Beogradskoj bankarskoj akademiji - Fakultet za bankarstvo osiguranje i finansije, Beograd, 2011. godine. Tema magistarskog rada bila je „*Uticaj razvoja finansijskog sektora na privredni rast zemalja sa brzorastućim tržištima*“ Od 2009. godine, kandidatkinja Vukčević je bila angažovana na Beogradskoj bankarskoj akademiji, kao saradnik u nastavi a kasnije i kao asistent. Takođe je u kraćem vremenskom periodu bila angažovana kao koordinator master studija na Beogradskoj bankarskoj akademiji.

Na Univerzitetu Mediteran, Podgorica je angažovana od 2014. godine. Usavršavala se u oblasti finansija i osiguranja u Narodnoj banci Srbije, poslovnim bankama i na Beogradskoj berzi. U novembru 2014. godine, upisala je doktorske studije na Fakultetu za ekonomiju i biznis-Univerzitet Mediteran, Podgorica, koje je uspešno završila, a 2020. godine odbranila je doktorsku disertaciju pod nazivom „*Finansijska odgovornost i ocjena javnih finansija na primjeru zemalja Zapadnog Balkana*“, čime je stekla i zvanje doktor nauka-finansija.

Angažovana je kao saradnik u nastavi-doktor nauka na Pravnom fakultetu, Univerziteta Mediteran na nekoliko predmeta: Osnovi ekonomije, Finansijsko pravo, Bankarsko pravo, Berzansko pravo, i na predmetima na Fakultetu za ekonomiju i biznis: Mikroekonomija, Javne finansije, Osiguranje i upravljanje rizicima, i Medjunarodna ekonomija.

Tokom svog stručnog usavršavanja bila je učesnik medjunarodnih projekata, uspešno savladala obuku za nastavnike za online kurseve i bila učesnik medunarodne razmene nastavnog kadra u okviru ERASMUS + projekata. Govori tečno engleski jezik, a služi se španskim jezikom.

MEDITERAN

II - KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE NAUČNO-ISTRAŽIVAČKE, STRUČNE I PEDAGOŠKE BIBLIOGRAFIJE

1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKA DELATNOST		Za referencu	Za kandidata
Radovi u naučnim časopisima			
M2 Q3 Monografija nacionalnog značaja			
1	Vukčević, I. & Jovović, N. (2023), The impact of Fintech on global financial industry in <i>Fintech in the context of the digital economy-: Opportunities and challenges</i> (155-177). Universite Cote d' Azur, France Balkan Institute of Science and Innovation-BISI ISBN 978-2-493478-01-06	9	9
Q5 Rad u međunarodnom časopisu koji nije indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama			
2	Vukčević I. (2020), The quality of public finance in the countries of south-eastern Europe, Journal of Central Banking Theory and Practice, 2020, 1, pp. 169-184, UDK: 336.132(497), SCOPUS indexed	4	4
3	Musabegović I., Raičević I. , & Majstorović A. (2014), <i>Credit rating as a factor of stability in the global capital market</i> , Economic analysis, volume 2014/1, 47 (1-2). pp. 19-31, Belgrade ISSN 1821-2573	4	2
4	Grubišić Z., Kamenković S., & Raičević I. (2014), <i>Analiza ispunjenosti Mاستrihtskih kriterijuma konvergencije u Srbiji</i> , Finansije, br. 1-6/2014, Beograd	4	4
5	Vukčević I. , <i>Teorijski aspekti finansijske odgovornosti</i> , međunarodni časopis „Economics & Economy” Vol. 5, No.9- 10 (December 2017), 7- 15, JEL Classification: Q54; C44, ISSN 2336-9213, COBISS. CG - ID 21910544	4	4
6	Vukčević, I. (2018), <i>Financial accountability- Example and Exerience of United Kingdom</i> , International magazine „Economics & Economy“, Vol.6, No.11-12 (December, 2018) ISSN 2336-9213, COBISS. CG - ID 21910544	4	4
Rad u časopisu nacionalnog značaja			
7	Vukčević I., (2015), <i>Bitcoin-budućnost plaćanja?</i> , Bankar, Podgorica, br 31 (2015), str. 54-61	2	2
Učešće u međunarodnom naučnom projektu			
8	PH-ELIM National Platform for Education in Public Health. http://ph-elim.net/	4	1
2. PEDAGOŠKA DJELATNOST			
Gostujući profesor			
P8 Gostujući profesor na univerz. u okruženju koji nisu rangirani u prvih 500			
9	ERASMUS+, Teaching Staff Mobility, University of Timisoara, Romania, Maj, 2022. godine	2	2
10	ERASMUS+, Teaching Staff Mobility, Academia Mazowiecka , Poland, Mart, 2023. godine	2	2
P10 Mentorstva na osnovnim studijama			
11	Mentorstvo na osnovnim studijama 3 mentorstva	2	2
Kvalitet nastave			
P17 Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave			
12	Prema evaluacija studenata	5	5

III – VERIFIKACIJA BODOVA

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DELATNOST	Broj radova	BROJ POENA
1. Naučnoistraživački rad	7	30
3. Pedagoški rad	10.7	10.5
UKUPNO	17.7	40.5

NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD

Uvidom u priloženu bibliografiju može se zaključiti da je kandidatkinja objavila respektabilan broj radova, imajući u vidu da se bira u prvo akademsko zvanje. U navedenim radovima obrađivane su teme fokusirane pretežno na ekonomsko pravni aspekt finansija. Dr Ivana Vukčević u potpunosti ispunjava sve uslove Zakona o visokom obrazovanju RCG za izbor u akademsko zvanje docenta. Od prezentiranih naučnih radova kandidatkinje dr Ivane Vukčević analizirao sam i ocijenio sljedeća dva rada, i to kako slijedi:

1) Kandidatkinja je objavila poglavlje pod nazivom “*The impact of fintech on the global financial industry*”, u respektabilnoj međunarodnoj monografiji “*The impact of Fintech on global financial industry in Fintech in the context of the digital economy: Opportunities and challenges*”, 2023. godine, čiji je izdavač Universite Cote d’Azur, France Balkan Institute of Science and Innovation-BISI. Pomenuta monografija je ekvivalent časopisu u Q3 kategoriji. Cilj ovog rada bio je da se istraže inovativna rješenja koja transformišu finansijski sektor na različite načine. Autorka je nastojala da temeljno i sistematski objasni koncept Fintech-a koji uključuje integraciju tehnologije u finansijske usluge radi poboljšanja efikasnosti, pristupačnosti, inovativnim digitalnim rješenjima i unapređenja kvaliteta finansijskih usluga. Istaknut je značajan uticaj restrukturiranja i promjene obima ključnih operacija u finansijskoj industriji, koji su rezultirali stvaranjem novog ekosistema uz integraciju FinTech startapova. Autorka je u radu pokazala kako tehnološki napredak, poput vještačke inteligencije (AI) i analiza velikih podataka omogućava razvoj sofisticiranih rješenja, posebno u oblasti digitalnih plaćanja i upravljanja investicijama. U radu je posebna pažnja posvećena uticaju kriptovaluta i blockchain tehnologije na razvoj decentralizovanih finansija. Autorka je pružila uvid u detaljan pregled i analizu najznačajnijih kriptovaluta i empirijskih podataka o njihovoj tržišnoj kapitalizaciji i trenutnim trendovima. U zaključku se konstatuje da iako Fintech donosi novi proizvode, oni mogu predstavljati rizik za finansijsku stabilnost zbog neotkrivenih tehnoloških i drugih potencijalnih rizika. Takođe povećano premještanje finansijskih aktivnosti u neregulisane ili slabo regulisane sektore izaziva zabrinutost zbog nedostatka adekvatne regulative što jasno ukazuje na potrebu za stalnim prilagođavanjem regulativa kako bi se na efikasan način upravljalo rizicima koje donosi Fintech-a.

2) U radu objavljenom u časopisu, “*Journal of central banking*”, indeksiranom u bazi Scopus, istražena je tema „*The quality of public finance in the countries of South-Eastern Europe*“. Cilj istraživanja je bio da se utvrdi uticaj različitih faktora na kvalitet javnih finansija u odabranim postsocijalističkim zemljama Jugoistočne Evrope (Crna Gora, Srbija i Bosna i Hercegovina). Kao nezavisne varijable, kandidatkinja je izdvojila sledeće: socijalističko nasleđe, politizacija kao zloupotreba makroekonomske politike, nestabilnost intencionalnog okruženja, deficit finansijskog znanja i deficit finansijske odgovornosti. U radu je kreiran matematički model koji je zasnovan na višestrukoj linearnoj regresionoj analizi kako bi se objasnio funkcionalni odnos između zavisne varijable: nivo kvaliteta javnih finansija i odabranih nezavisnih varijabli. Cilj je bio da se procijeni očekivana središnja vrijednost zavisne varijable na osnovu individualnih procjena

MEDITERAN

ispitanika. Na osnovu analize linearne zavisnosti, u zaključku, autorka ističe da najveći uticaj na kvalitet javnih finansija u posmatranim zemljama ima nedostatak finansijske odgovornosti u Crnoj Gori i BiH, dok je u Srbiji to nestabilnost institucionalnog okruženja, a najslabiji uticaj na kvalitet javnih finansija ima socijalističko nasleđe u sve tri zemlje. Metodološki pristup koji je kandidatkinja primijenila u ovom radu, ističe izuzetnu sistematičnost u istraživanju, kao i temeljno razumijevanje i primjenu savremenih metodoloških pristupa. Treba istaći i da pored empirijskog dijela istraživanja, kandidatkinja na jasan i sistematičan način daje prikaz teorijskih razmatranja u ovoj oblasti i uspješno ih povezuje sa dobijenim rezultatima.

PEDAGOŠKA OSPOSOBLJENOST

Kao saradnik u nastavi na više predmeta iz oblasti ekonomsko-pravne grupe predmeta, *dr Ivana Vukčević* je duži niz godina godina izgrađivala i oblikovala svoju pedagošku aktivnost na fakultetima u Crnoj Gori i na fakultetu u Beogradu. Njeno višegodišnje iskustvo u izvođenju vježbi kao i predavanja pod mentorstvom profesora govore u prilog visokom stepenu pedagoške osposobljenosti i preporučuju je za dalje napredovanje u akademskoj zajednici. Njen rad sa studentima karakteriše puna posvećenost i spremnost da nastavu učini ne samo korisnom nego i interesantnom za studente, prezentirajući im materiju na njima prijemčiv način. O tome svjedoče i studentske ankete iz prethodnog perioda na kojima je uvijek bila ocjenjivana sa ocjenom višom od 4,5.

IV - VERIFIKACIJA BODOVANJA - ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

VRSTA DJELATNOST	Broj radova	BROJ POENA
1. Naučnoistraživački rad	7	30
3. Pedagoški rad	1	10.5
UKUPNO	8	40.5

V - MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Uvid i analiza priložene dokumentacije kao i analizom svih dostavljenih podataka, smatram da dr Ivana Vukčević ispunjava sve predviđene uslove iz navedenog Zakona i Mjerila za izbor u akademska i naučna zvanja, kao i da posjeduje sve potrebne kvalitete u naučno-istraživačkom, stručnom i pedagoškom pogledu za izbor u zvanje docentkinje na Univerzitetu „Mediteran“ za ekonomsko-pravnu grupu predmeta. U skladu s tim, sa zadovoljstvom predlažem Nastavnom naučnom Vijeću Pravnog fakulteta Univerziteta da se dr Ivana Vukčević izabere u akademsko zvanje docentkinje.

Podgorica, 30. marta 2024. godine

ČLAN RECENZENTSKE KOMISIJE
dr Radislav Jovović, redovni profesor
Univerzitet Mediteran Podgorica

1.2. Izvještaj recenzenta doc. dr Mirjane Čizmović

PRAVNOM FAKULTETU UNIVERZITETA MEDITERAN PODGORICA

Odlukom Senata Univerziteta „Mediteran“ br. R-246/3-24 sa sjednice održane 29.02.2024. godine imenovana sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izvještaja za izbor u akademsko zvanje docent/docentkinja jednog nastavnika na Pravnom fakultetu, za ekonomsko-pravnu grupu predmeta. Na raspisanom konkursu, koji je objavljen na sajtu Zavoda za zapošljavanje Crne Gore 22. 12. 2023. godine, prijavila se kandidatkinja dr Ivana Vukčević. Detaljnim pregledom dostavljene dokumentacije, analizom prezentiranih naučnih radova i ostalih priloga, a u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i Mjerilima za izbor u akademska zvanja, i Statutom Univerziteta „Mediteran“ Podgorica, podnosim sljedeći

IZVJEŠTAJ:

I – OSNOVNI PODACI O KANDIDATU

Kandidatkinja Ivana Vukčević (Raičević) je rođena 09. septembra 1986. godine u Beogradu. Diplomirala je na Beogradskoj bankarskoj akademiji - Fakultet za bankarstvo, osiguranje i finansije, Republika Srbija, 2008. godine u zvanju diplomirani ekonomista- u finansijama i osiguranju, sa prosječnom ocjenom 9,68. Magistrirala je u Beogradu, na Beogradskoj bankarskoj akademiji, 2011. godine. Od 2009. godine je radila kao saradnik u nastavi na pomenutom fakultetu a takođe je kratko vrijeme bila koordinator master studija. Tokom studija, kandidatkinja se dodatno usavršavala u oblasti finansija i osiguranja kroz rad u Narodnoj banci Srbije, poslovnim bankama i na Beogradskoj berzi.

Od 2014. godine, angažovana je na Univerzitetu Mediteran, a 2020. godine na Fakultetu za ekonomiju i biznis, Univerziteta Mediteran uspešno je odbranila doktorsku disertaciju pod nazivom “Finansijska odgovornost i ocena javnih finansija na primeru zemalja Zapadnog Balkana”, čime je stekla zvanje doktora nauka - finansije. Zaposlena je kao saradnik u nastavi - doktor nauka na Pravnom fakultetu Univerziteta Mediteran na nekoliko predmeta, uključujući Osnove ekonomije, Finansijsko pravo, Bankarsko pravo, Berzansko pravo, kao i na predmetima na Fakultetu za ekonomiju i biznis kao što su Mikroekonomija, Javne finansije, Osiguranje i upravljanje rizicima, i Međunarodna ekonomija.

Tokom svoje karijere, učestvovala je u međunarodnim projektima, savladala obuku za online kurseve za profesore i bila uključena u međunarodnu razmenu nastavnog osoblja u okviru ERASMUS+ projekata. Osim toga, tečno govori engleski jezik i služi se španskim jezikom.

MEDITERAN

II – KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE NAUČNO-ISTRAŽIVAČKE, STRUČNE I PEDAGOŠKE BIBLIOGRAFIJE

1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKA DELATNOST		Za referencu	Za kandidata
Radovi u naučnim časopisima			
M2 Q3 Monografija nacionalnog značaja			
1	Vukčević, I. & Jovović, N. (2023), The impact of Fintech on global financial industry in <i>Fintech in the context of the digital economy:- Opportunities and challenges</i> (155-177). Universite Cote d' Azur, France Balkan Institute of Science and Innovation-BISI ISBN 978-2-493478-01-06	9	9
Q5 Rad u međunarodnom časopisu koji nije indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama			
2	Vukčević I. (2020), The quality of public finance in the countries of south-eastern Europe, <i>Journal of Central Banking Theory and Practice</i> , 2020, 1, pp. 169-184, UDK: 336.132(497), SCOPUS indexed	4	4
3	Musabegović I., Raičević I., & Majstorović A. (2014), <i>Credit rating as a factor of stability in the global capital market</i> , <i>Economic analysis</i> , volume 2014/1, 47 (1-2). pp. 19-31, Belgrade ISSN 1821-2573	4	2
4	Grubišić Z., Kamenković S., & Raičević I. (2014), <i>Analiza ispunjenosti Mاستrihtskih kriterijuma konvergencije u Srbiji</i> , <i>Finansije</i> , br. 1-6/2014, Beograd	4	1.33
5	Vukčević I., <i>Teorijski aspekti finansijske odgovornosti</i> , međunarodni časopis „Economics & Economy” Vol. 5, No.9- 10 (December 2017), 7- 15, JEL Classification: Q54; C44, ISSN 2336-9213, COBISS. CG - ID 21910544	4	4
6	Vukčević, I. (2018), <i>Financial accountability- Example and Exerience of Uniited Kingdom</i> , <i>International magazine „Economics & Economy“</i> , Vol.6, No.11-12 (December, 2018) ISSN 2336-9213, COBISS. CG - ID 21910544	4	4
Rad u časopisu nacionalnog značaja			
7	Vukčević I., (2015), <i>Bitcoin-budućnost plaćanja?</i> , <i>Bankar</i> , Podgorica, br 31 (2015), str. 54-61	2	2
Učešće u međunarodnom naučnom projektu			
8	PH-ELIM National Platform for Education in Public Health. http://ph-elim.net/	4	1
2. PEDAGOŠKA DJELATNOST			
Gostujući profesor			
P8 Gostujući profesor na univerz. u okruženju koji nisu rangirani u prvih 500			
9	ERASMUS+, Teaching Staff Mobility, University of Timisoara, Romania, Maj, 2022. godine	2	2
10	ERASMUS+, Teaching Staff Mobility, Academia Mazowiecka , Poland, Mart, 2023. godine	2	2
P10 Mentorstva na osnovnim studijama			
11	Mentorstvo na osnovnim studijama 3 mentorstva	1.5	1.5
Kvalitet nastave			
P17 Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave			
12	Prema evaluacija studenata	5	5

III – VERIFIKACIJA BODOVA

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DELATNOST	Broj radova	BROJ POENA
1. Naučnoistraživački rad	7	27.33
3. Pedagoški rad	10.5	10.5
UKUPNO	17.5	37.83

NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD

Naučnoistraživački rad kandidatkinje dr Ivane Vukčević čini značajan broj radova, gdje se može vidjeti da kandidatkinja ispunjava sve uslove Zakona o visokom obrazovanju za izbor u akademsko zvanje docentkinje. Posebno izazivaju pažnju radovi objavljeni na engleskom jeziku čime kandidatkinja pokazuje da vlada stručnom terminologijom poslovnog engleskog jezika. Ti radovi jasno definišu područje njenog naučnog interesovanja, pokazujući ne samo njeno duboko stručno znanje već i vještinu u primjeni metodologije naučnog pisanja. Neki od njenih radova biće predmet analize u ovom izvještaju.

1) Kandidatkinja je objavila rad pod nazivom: *“Credit rating as a factor of a stability in the global capital market”*, koji je objavljen u međunarodnom časopisu *Economic analysis*. U radu je želela da ukaže na važnu ulogu rejting agencija na tržištu kapitala. Prije nego što je ekonomska kriza uzdrmala svijet, kreditne agencije bile su oslonac svim akterima na globalnom finansijskom tržištu, što su autori u radu prikazali na jasan i sistematičan način. Nakon svjetske finansijske krize 2008. godine, posebna pažnja je posvećena analizi uloge rejting agencija, s obzirom na tadašnju aktuelnu problematiku. Kako ističe kandidatkinja, stručna javnost i relevantne institucije složile su se da su upravo rejting agencije među vodećim krivcima za izbijanje finansijske krize. Pored toga, objašnjavaju se uzroci nastanka finansijske krize, gdje su za relativno kratko vreme rejting agencije prošle put od izuzetno moćnih, profesionalno visokostručnih i uvažavanih institucija do institucija koje se sada optužuju za monopolski položaj, neprofesionalizam i visok stepen korumpiranosti. Kandidatkinja je svojim sistematičnim i preciznim izlaganjem, kao i analizom prednosti i nedostataka rejting agencija, potvrdila duboko teorijsko znanje. Na taj način, pokazala je svoju kompetentnost neophodnu za obavljanje naučno-istraživačkih aktivnosti.

2) U radu *„Teorijski aspekti finansijske odgovornosti“*, objavljenom u časopisu *„Economics & Economy“* kandidatkinja precizno i sistematično analizira teorijske koncepte vezane za oblast javnih finansija. Kandidatkinja je nastojala da sistematizacijom teorijskih saznanja iz oblasti javnih finansija i finansijske odgovornosti pruži nove informacije i saznanja koja će dati doprinos u teoriji i praksi u ovoj oblasti. Detaljna analiza je jasno definisala odnos odgovornosti između građana i vlade u vezi sa upravljanjem javnim sredstvima, ističući važnost transparentnosti i redovnog izvještavanja. Studiozno, a na osnovu navedenih principa, kandidatkinja naglašava da su transparentnost, odgovornost, efikasnost, poštovanje pravnih normi i zastupanje interesa građana ključni za pouzdanu državnu upravu u demokratskom društvu. Kroz zaključna razmatranja u svom radu, kandidatkinja je, zahvaljujući temeljnoj teorijskoj analizi, nedvosmisleno interpretirala i izvukla zaključak da postoji nužnost za definisanjem preciznih granica odgovornosti radi osiguranja efikasnog upravljanja finansijama i odgovornosti vlasti.

MEDITERAN

PEDAGOŠKA OSPOSOBLJENOST

Uvidom u biografiju kandidatkinje, zaključujemo da je dr Ivana Vukčević, dugi niz godina aktivno učestvovala kao saradnik u nastavi, a kasnije i kao asistent na različitim predmetima iz ekonomsko-pravne grupe predmeta na fakultetima u Crnoj Gori, kao i na fakultetu u Beogradu. Tokom tog perioda, neprestano je razvijala i oblikovala svoje pedagoške metode i pristupe. Na brojnim predmetima na kojima je do sada izvodila nastavu pokazala je izuzetnu predanost i posvećenost u radu o čemu svjedoči visoka ocjena od strane studenata.

IV - VERIFIKACIJA BODOVANJA - ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

VRSTA DJELATNOST	Broj radova	BROJ POENA
1. Naučnoistraživački rad	7	27.33
3. Pedagoški rad	1	10.5
UKUPNO	8	37.83

V - MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Prethodna analiza i navedene činjenice koja se odnose na istraživački rad kandidatkinje dr Ivane Vukčević pokazuju da je njen rad izuzetno kvalitetan i značajan za podršku naučnoj zajednici u Crnoj Gori. Pregledom dostavljene dokumentacije, potvrdila sam postojanje jasne naučne i stručne orijentacije kandidatkinje, kao i njenih sposobnosti da istražuje i prezentuje kompleksne teme. Stoga, sa posebnim zadovoljstvom predlažem Vijeću Pravnog fakulteta i Senatu Univerziteta Mediteran, da dr Ivanu Vukčević izaberu u zvanje docentkinje za ekonomsko-pravnu grupu predmeta.

U Podgorici, 11. aprila 2024. godine

ČLAN RECENZENTSKE KOMISIJE

doc. dr Mirjana Čizmović
Fakultet za ekonomiju i biznis,
Univerzitet "Mediteran" Podgorica

1.3. Izvještaj recenzenta prof. dr Srđe Božovića

PRAVNOM FAKULTETU UNIVERZITETA MEDITERAN PODGORICA

Odlukom Senata Univerziteta „Mediteran“ br. R-246/3-24 sa sjednice održane 29.02.2024. godine imenovan sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izvještaja za izbor u akademsko zvanje docent/docentkinja jednog nastavnika na Pravnom fakultetu, za ekonomsko - pravnu grupu predmeta. Na raspisanom konkursu, koji je objavljen na sajtu Zavoda za zapošljavanje Crne Gore 22. 12. 2023. godine, prijavila se kandidatkinja dr Ivana Vukcevic.

Detaljnim pregledom dostavljene dokumentacije, analizom prezentiranih naučnih radova i ostalih priloga, a u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i Mjerilima za izbor u akademska zvanja, i Statutom Univerziteta „Mediteran“ Podgorica, podnosim sljedeći

IZVJEŠTAJ:

I – OSNOVNI PODACI O KANDIDATU

Ivana Vukčević, ranije Raičević rođena je 09. septembra 1986. godine u Beogradu. Diplomirala je na Beogradskoj bankarskoj akademiji - Fakultet za bankarstvo, osiguranje i finansije, Republika Srbija, 2008. godine u zvanju diplomirani ekonomista- u finansijama i osiguranju, sa prosječnom ocjenom 9,68. Stekla je titulu magistra ekonomije na Beogradskoj bankarskoj akademiji - Fakultetu za bankarstvo, osiguranje i finansije 2011. godine, istražujući uticaj razvoja finansijskog sektora na ekonomski rast zemalja s brzorastućim tržištima. Počela je raditi na istoj instituciji kao saradnik u nastavi 2009. godine, kasnije napredujući u poziciju asistenta i obavljajući ulogu koordinatora master studija na istom fakultetu u kratkom periodu. Tokom svoje karijere, razvijala je svoje profesionalne vještine u oblasti finansija i osiguranja kroz praktično iskustvo u institucijama kao što su Narodna banka Srbije, poslovne banke i Beogradska berza.

Od 2014. godine, nastavila je svoju akademsku karijeru na Univerzitetu Mediteran, a u novembru 2014. godine, upisala je doktorske studije na Fakultetu za ekonomiju i biznis Univerziteta Mediteran, Podgorica koje je uspješno završila odbranom doktorske disertacije 2020. godine na temu „Finansijska odgovornost i ocjena javnih finansija u zemljama Zapadnog Balkana“, što joj je donelo titulu doktora nauka - finansije.

Na Univerzitetu Mediteran, Podgorica, sada radi kao saradnik u nastavi - doktor nauka, predajući različite predmete na Pravnom fakultetu, kao i na Fakultetu za ekonomiju i biznis. Kroz svoju karijeru, aktivno je učestvovala u međunarodnim projektima, uspješno završavajući obuke za online kurseve i učestvujući u međunarodnoj razmjeni nastavnog osoblja u okviru ERASMUS + projekata. Osim tačnog znanja engleskog jezika, služi se i španskim jezikom.

MEDITERAN

II – KVANTITATIVNO OCENJIVANJE NAUČNO-ISTRAŽIVAČKE I STRUČNE BIBLIOGRAFIJE NAKON POSLEDNJEG IZBORA

1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKA DELATNOST		Za referencu	Za kandidata
Radovi u naučnim časopisima			
M2 Q3 Monografija nacionalnog značaja			
1	Vukčević, I. & Jovović, N. (2023), The impact of Fintech on global financial industry in <i>Fintech in the context of the digital economy:- Opportunities and challenges</i> (155-177). Universite Cote d' Azur, France Balkan Institute of Science and Innovation-BISI ISBN 978-2-493478-01-06	9	9
Q5 Rad u međunarodnom časopisu koji nije indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama			
2	Vukčević I. (2020), The quality of public finance in the countries of south-eastern Europe, <i>Journal of Central Banking Theory and Practice</i> , 2020, 1, pp. 169-184, UDK: 336.132(497), SCOPUS indexed	4	4
3	Musabegović I., Raičević I., & Majstorović A. (2014), <i>Credit rating as a factor of stability in the global capital market</i> , <i>Economic analysis</i> , volume 2014/1, 47 (1-2). pp. 19-31, Belgrade ISSN 1821-2573	4	2
4	Grubišić Z., Kamenković S., & Raičević I. (2014), <i>Analiza ispunjenosti Mاستrihtskih kriterijuma konvergencije u Srbiji</i> , <i>Finansije</i> , br. 1-6/2014, Beograd	4	4
5	Vukčević I., <i>Teorijski aspekti finansijske odgovornosti</i> , međunarodni časopis „Economics & Economy” Vol. 5, No.9- 10 (December 2017), 7- 15, JEL Classification: Q54; C44, ISSN 2336-9213, COBISS. CG - ID 21910544	4	4
6	Vukčević, I. (2018), <i>Financial accountability- Example and Exerience of Uniited Kingdom</i> , <i>International magazine „Economics & Economy“</i> , Vol.6, No.11-12 (December, 2018) ISSN 2336-9213, COBISS. CG - ID 21910544	4	4
Rad u časopisu nacionalnog značaja			
7	Vukčević I., (2015), <i>Bitcoin-budućnost plaćanja?</i> , <i>Bankar</i> , Podgorica, br 31 (2015), str. 54-61	2	2
Učešće u međunarodnom naučnom projektu			
8	PH-ELIM National Platform for Education in Public Health. http://ph-elim.net/	4	1
2. PEDAGOŠKA DJELATNOST			
Gostujući profesor			
P8 Gostujući profesor na univerz. u okruženju koji nisu rangirani u prvih 500			
9	ERASMUS+, Teaching Staff Mobility, University of Timisoara, Romania, Maj, 2022. godine	2	2
10	ERASMUS+, Teaching Staff Mobility, Academia Mazowiecka , Poland, Mart, 2023. godine	2	2
P10 Mentorstva na osnovnim studijama			
11	Mentorstvo na osnovnim studijama 3 mentorstva	1.5	1.5
Kvalitet nastave			
P17 Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave			
12	Prema evaluacija studenata	5	5

III – VERIFIKACIJA BODOVA

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DELATNOST	Broj radova	BROJ POENA
1. Naučnoistraživački rad	7	30
3. Pedagoški rad	10.5	10.5
UKUPNO	17.5	40.5

NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD

Na bazi detaljnijeg uvida u klasifikacionu bibliografiju kandidatkinje, kao i priložene radove, može se primjetiti visok kvalitet njene naučno-istraživačke aktivnosti, koja je u domenu nastavnih disciplina koje su obuhvaćene raspisanim konkursom. U svojim istraživanjima i naučnim radovima kandidatkinja se bavi različitim značajnim pitanjima iz oblasti finansija, posebno sa fokusom na ekonomsko-pravni aspekt javnih finansija. U funkciji ocjene prirode, sadržaja, obuhvata ali i kvaliteta naučno-istraživačkog rada dr Ivane Vukčević koji odgovaraju traženim uslovima konkursa, izdvojiću tri rada

1) Kandidatkinja je objavila rad u časopisu "Journal of central banking", koji je indeksiran u Scopus bazi a tema istraživanja je bila „*The quality of public finance in the countries of South-Eastern Europe*“. Cilj istraživanja je bio da se utvrdi uticaj različitih faktora poput socijalističkog nasleda, politizacije kao zloupotreba makroekonomske politike, nestabilnosti institucionalnog okruženja, deficita finansijskog znanja i deficita finansijske odgovornosti na kvalitet javnih finansija. Kandidatkinja je analizira stanje javnih finansija i uticaj ovih faktora u zemljama Jugoistočne Evrope, gdje je posebno izdvojila Crnu Goru, Srbiju i Bosnu i Hercegovinu.

U istraživanju kandidatkinja je koristila konstrukte koji su mjereni na Likert skali od 1-5, gdje je na osnovu ovih kvalifikatora kreiran upitnik, a kasnije primjenjena višestruka regresiona analiza. Imajući u vidu da je realizacija višestruke regresione analize veoma složena u smislu manuelnih izračunavanja, korišćen je napredni statistički softver. Na osnovu dobijenih rezultata, na bazi sprovedenih istraživanja i odgovarajuće metodologije, dolazi do zaključka da u Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini najveći uticaj na kvalitet javnih finansija ima nedostatak finansijske odgovornosti, dok se u Srbiji izdvaja nestabilnost institucionalnog okruženja. Pored toga, argumentovano dokazuje i ocjenjuje da su potrebne ozbiljne reforme sistema upravljanja javnim finansijama u Crnoj Gori, Srbiji i Bosni i Hercegovini radi unapređenja razvoja svih sektora privrede, povećanja finansijske odgovornosti i obezbjeđenja pouzdanog finansijskog upravljanja. U svakom smislu, ostvareni rezultati ovog istraživanja dr Ivane Vukčević su jasno formulisani i imaju značajnu stručnu, naučnu i upotrebnu vrijednost kada je pomenuta problematika u pitanju

2) Kandidatkinja Vukčević je koautorka rada na temu „*Analiza ispunjenosti Mاستrihtskih Analiza ispunjenosti Mاستrihtskih kriterijuma konvergencije u Srbijikonvergencije u Srbiji*“ koji je objavljen u časopisu „Finansije“, čiji je izdavač koji je objavljen u časopisu „Finansije“, čiji je izdavač Ministarstvo finansija i privrede Republike Srbije. Ovdje se metodološki utemeljivo i naučno fundirano i odgovorno analizira ispunjenost Mاستrihtskih kritanalizira ispunjenost Mاستrihtskih kriterijuma konvergencije u Srbiji, koji podrazumijevaju da zemlja koja ulazi u Evrozonu treba da ima relativno nisku inflaciju, stabilnu valutu, nizak nivo budžetskog deficita, održiv javni dug i relativno niske kamatne stope. U radu se dokazuje da kreiranje kvalitetnog okvira kvalitetnog okvira upravljanja javnim finansijama, i ispunjenje ovih kriterijuma predstavlja uslov *sine qua non*

MEDITERAN

za uspostavljanje bližih odnosa sa Evropskom Unijom.

To se empirijski potvrđuje prikazom podataka za taj period od 2011 - 2013, koji obuhvataju svaki pojedinačni kriterijum uz dodatnu ilustraciju u vidu grafikona koje je autorka sama kreirala što rezultat stvaralačkog iskaza čini očiglednijim i uvjerljivijim. U periodu pisanja ovog rada, analizom ispunjenja kriterijuma, u zaključku se iznosi stav da je Srbija zadovoljila samo jedan od pet kriterijuma konvergencije, i da je potrebna ozbiljna reformatorska ekonomska politika, uz prisustvo MMF-a, kako bi investitori pojačali povjerenje prema tržištu Srbije.

3) U radu, *“Financial accountability - Example and Exerience of Uniited Kingdom”* koji je objavljen u časopisu *“Economics & Economy”* analiziran je model finansijske odgovornosti i upravljanja javnim finansijama Velike Britanije. Ovaj model poznat kao uzorni model, baziran je na jakim i razvijenim institucijama. U pomenutom radu, kandidatkinja je istražila sve važne dimenzije modela finansijske odgovornosti u Velikoj Britaniji. Nalazi istraživanja autorke ukazuju da, je analiza britanskog sistema finansijske odgovornosti pokazala da se radi o efikasnom i dobro primijenjenom sistemu u praksi. Pomenuti model finansijske odgovornosti je zasnovan na eksternoj, parlamentarnoj odgovornosti, pri čemu Parlament radom svog Odbora za javne račune, koji je zasnovan na ekspertizi Državne revizorske kancelarije, kontroliše izvršnu vlast za pravno i produktivno korišćenje javnog novca. Drugi ključni lanac odgovornosti je menadžment, uspostavljen između trezora i računovodstva javnih tijela, gdje su ex-ante zadaci finansijske kontrole delegirani sa prvog na drugi nivo. Osim ovoga, kandidatkinja u zaključku ističe da primjena novog metoda finansijskog izvještavanja u Velikoj Britaniji, propisanog Zakonom o državnim sredstvima i računima značajno poboljšava internu i eksternu finansijsku odgovornost.

PEDAGOŠKA OSPOSOBLJENOST

Kandidatkinju dr Ivanu Vukčević odlikuje značajno pedagoško iskustvo budući da je u nastavnom procesu kao saradnik u nastavi, pa posle kao asistent angažovana od 2009. godine, na grupi predmeta iz oblasti finansija na Beogradskoj bankarskoj akademiji - Fakultet za bankarstvo, osiguranje i finansije, Univerzitetu Union, Beograd, a od 2014. godine na ekonomsko - pravnoj grupi predmeta na Pravnom Fakultetu i Fakultetu za ekonomiju i biznis, Univerziteta Mediteran Podgorica. Na ovo, učestvovala je kao gostujući predavač na dva inostrana univerziteta u okviru Erasmus+ programa (University of Timisoara, Rumunija i Akademia Mazowiecka, Poljska). U organizaciji i izvođenju nastave služi sa referentnom literaturom, pri čemu konstantno nastoji da inovira svoj pedagoški rad primjenom savremenih metoda prenošenja teorijskih znanja i praktičnih iskustava na studente. Na svim dosadašnjim evaluacijama dobijala je od studenata visoke ocjene za svoj rad, što pokazuju podaci u zvaničnim anketama.

IV - VERIFIKACIJA BODOVANJA - ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

VRSTA DJELATNOST	Broj radova	BROJ POENA
1. Naučnoistraživački rad	7	30
3. Pedagoški rad	1	10.5
UKUPNO	8	40.5

V - MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu svih izloženih činjenica i analize naučnog, stručnog i pedagoškog rada, mišljenja

UNIVERZITET

sam da dr Ivana Vukčević, posjeduje naučno-istraživačke, pedagoške i stručne karakteristike i na taj način ispunjava sve tražene uslove predviđene Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta "Mediterran" i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademsko zvanje za izbor u zvanje docenta/tkinje. Imajući u vidu naprijed iznijeto, sa zadovoljstvom predlažem Senatu Univerziteta "Mediterran" da se dr Ivana Vukčević izabere u zvanje docenta za ekonomsko - pravnu grupu predmeta na Pravnom fakultetu Univerziteta "Mediterran".

U Podgorici, 10. 04. 2024. godine

ČLAN RECENZENTSKE KOMISIJE

prof. dr Srđa Božović

redovni profesor

Pravnog fakulteta

Univerzitet "Mediterran" Podgorica

MEDITERAN

2. IZVJEŠTAJI RECENZENATA ZA IZBOR U AKADEMSKO ZVANJE ZA OBLAST RAČUNOVODSTVO I REVIZIJA DOC. DR VLADAN MARTIĆ

2.1 Izvještaj recenzenta prof. dr Slavka Rakočevića

FAKULTETU ZA EKONOMIJU I BIZNIS UNIVERZITETA MEDITERAN PODGORICA

Odlukom Senata Univerziteta Mediteran broj R-265/3-24 od 28.03.2024. godine imenovana sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izvještaja (recenzija) za izbor u akademsko zvanje (sva zvanja) jednog nastavnika na Fakultetu za ekonomiju i biznis Univerziteta Mediteran, za oblast računovodstvo i revizija. Na javni konkurs za radno mjesto nastavnika/ce za naučnu oblast „računovodstvo i revizija“ prijavio se jedan kandidat - doc. dr Vladan Martić.

Detaljnim pregledom dostavljene dokumentacije, analizom prezentiranih naučnih radova, projekata i ostalih priloga, a u skladu sa Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja, Statutom Univerziteta Mediteran, Odluci Senata Univerziteta, br. R-887/2-21 od 11.06.2021. i br. R-1480/2-23 od 26.10.2023. godine, i Zakona o visokom obrazovanju, podnosim sledeći

IZVJEŠTAJ:

I – OSNOVNI PODACI O KANDIDATU

Dr Vladan Martić rođen je 04.10.1979. godine u Priboju. Diplomirao je na Ekonomskom fakultetu u Beogradu 2003. godine, a postdiplomske studije završio na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, smjer Računovodstvo i revizija.

Doktorsku tezu na temu “Primjena XBRL-a u funkciji unapređenja kvaliteta finansijskog izveštavanja u Crnoj Gori” odbranio je 2017. godine, pod mentorstvom prof. dr Slobodana Malinića. Dr Vladan Martić 2019. godine izabran je u akademsko zvanje docenta za oblast računovodstvo.

Od 2007. godine angažovan je na Univerzitetu Mediteran na svim nivoima studija, najprije kao asistent a od 2018. godine izabran je u naučno zvanje docenta za računovodstvenu grupu predmeta (finansijsko računovodstvo, upravljačko računovodstvo, strategijsko upravljačko računovodstvo, standardi finansijskog izveštavanja, računovodstvo finansijskih institucija, kontrola i revizija).

Od 2012. godine angažovan je kao predavač na Institutu računovođa i revizora Crne Gore, a od 2017. godine i kao predavač na modulu iz Upravljačkog računovodstva, u okviru obuke računovođa u državnoj upravi Crne Gore. U Republici Sjevernoj Makedoniji angažovan je na obuci tutora u okviru obuke računovođa u državnoj upravi. Obuka se vrši u saradnji i po programu CIPFA – Chartered Institute of Public Finance and Accountancy.

Pored angažmana na Univerzitetu, direktor je Direktorata za logistiku Ministarstva odbrane.

II - KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE NAUČNO-ISTRAŽIVAČKE, STRUČNE I PEDAGOŠKE BIBLIOGRAFIJE

1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKA DELATNOST		Za referencu	Za kandidata
Autorske naučne monografije			
M1 Monografija međunarodnog značaja			
1	Martić, V., <i>XBRL bar kod za poslovno izvještavanje u 21 vijeku</i> , ISBN 978-86-80666-34-1, izdavač iLearn D.O.O., izdavačka i konsalting kuća, Beograd, 2024.	10	10
Radovi u naučnim časopisima			
Q2 Rad u eminentnom međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 50% časopisa, Web Of Science Rank)			
1	Martić, V., Radović, O., Delibašić, M., Rakočević, S., <i>Calculating the total cost of ownership of running cloud instances in IAAS Clouds</i> , International Journal of Scholarly Papers transformations in business & economics TIBE (indexed and abstracted in Sci list, Q2, ISSN 1648-4460), Vol. III, 2024, VILNIUS UNIVERSITY, Lithuania. Potvrda o vodećem autorstvu u prilogu.	(8*K1.5=12)	12
Q6 Rad u časopisu nacionalnog značaja			
1	Martić, V., Rakočević, S., <i>Preparedness of accounting communities in Montenegro for implementation artificial intelligence (AI) in accounting practice</i> , Zbornik radova sa XVIII Međunarodnog kongresa Računovođa i revizora Crne Gore: Odgovor računovodstveno revizorske profesije na ekonomske nestabilnosti i diskontinuitet poslovanja, Ulcinj, 2023.	2	1
2	Martić, V., Rakočević, S., <i>Izmjene i dopune međunarodnih standarda, procjene u svrhu finansijskog izvještavanja</i> , Zbornik radova sa XVII Međunarodnog kongresa Računovođa i revizora Crne Gore: Odgovor računovodstveno revizorske profesije na ekonomske nestabilnosti i diskontinuitet poslovanja, Ulcinj, 2022.	2	1
3	Martić, V., <i>XBRL 10 godina kasnije</i> , Zbornik radova sa II Naučnog skupa: Računovodstvena znanja kao činilac ekonomskog i društvenog napretka, Kragujevac 2022.	2	2
4	Martić, V., <i>Računovodstvena profesija u eri kripto valuta i globalne pandemije</i> , Zbornik radova sa Naučnog skupa: Računovodstvena znanja kao činilac ekonomskog i društvenog napretka, Kragujevac 2021.	2	2
5	Martić, V., <i>Računovodstveni tretman kripto valuta</i> , Zbornik radova sa XIV Međunarodnog kongresa Računovođa i revizora Crne Gore: Susret računovodstva poreza i bankarstva, Bečići, 2019.	2	2
6	Rakočević, S., Martić, V., <i>Procjena biznisa kompanija u svrhu finansijskog izvještavanja</i> , Zbornik radova sa XIII Međunarodnog kongresa Računovođa i revizora Crne Gore: Računovodstvena i revizorska profesija budućnosti: povjerenje, integritet, transparentnost, Bečići, 2018.	2	1
Radovi na naučnim konferencijama, učešća na izložbama, i slično			
K1 Predavanje po pozivu na međunarodnom skupu štampano u cjelini			
1	4TH EECME CONFERENCE, <i>Competence of the accounting and academic community for digitalization of financial reporting in Montenegro</i> , Ljubljana School of Business, 2022.	3	3

MEDITERAN

2	Regional Conference IPSAS, organized jointly by Chartered Institute of Public Finance and Accountancy London and Center of Excellence in Finance Ljubljana, Predavanje po pozivu na temu: <i>Challenges and opportunities of IPSAS application in Montenegro/region</i> , Budva 2020.	3	3
3	Regional Conference for public accountants, organized jointly by Chartered Institute of Public Finance and Accountancy London and Center of Excellence in Finance Ljubljana, Predavanje po pozivu na temu: <i>Izvjestavanje po segmentima IPSAS 18</i> , Kolašin 2019.	3	3
4	Regional Conference on Transition to Accruals, organized jointly by Chartered Institute of Public Finance and Accountancy and Center of Excellence in Finance, Predavanje po pozivu na temu: <i>IPSAS 14 vs IPSAS 18</i> , Podgorica, 2018.	3	3
Uređivačka i recenzentska djelatnost			
R4 Uredništvo u nacionalnom naučnom časopisu (na godišnjem nivou)			
1	Računovodstvo, revizija i finansije, izdavač Institut računovođa i revizora Crne Gore	2	2
R10 Recenziranje knjige studijskog karaktera izdate kod nas			
1	Revizorski odbori – normative & praksa, ISBN 978-86-487-0299-9 Obodsko slovo, Fakultet za poslovnu ekonomiju i pravo, Bar	2	2
R13 Recenziranje radova objavljenih u zbornicima sa skupa međunarodnog značaja			
1	Zbornik radova: Računovodstvena znanja kao činilac ekonomskog i društvenog napretka, Kragujevac.	0.2	0.2
Projekti			
I9 Učešće u nacionalnom naučnom projektu			
1	Učešće u projektu Instituta Računovođa i Revizora Crne Gore u koncipiranju programa za sticanje nacionalne stručne kvalifikacije "računovodstveni tehničar". Obuka za sticanje predmetne kvalifikacije izvodi se dva puta godišnje (teorijski i praktični aspekt).	2	2
2	Procjena imovine Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, 2021.	2	1
3	Procjena imovine za Sudski Savjet i Sudove Crne Gore, 2022.	2	1
4	Analize cijena koštanja usluga socijalne i dječije uz verifikaciju troškova ustanova socijalne i dječije zaštite za smještaj korisnika i pružanje usluga, UNDP.	2	1
Ukupno za kvantitativno ocjenjivanje naučno-istraživačke i stručne bibliografije			50.5

2. KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE PEDAGOŠKIH SPOSOBNOSTI

Gostujući profesor		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
P8 Gostujući profesor na univerzitetima u okruženju koji nisu rangirani u prvih 500			
1	Fakultet za biznis i turizam, <i>Finansijsko računovodstvo</i> , Budva	2	2
2	Fakultet za poslovnu ekonomiju i pravo, <i>Revizija</i> , Bar	2	2
Mentorstvo			
P10 Na master studijama			
1	Mentorstvo na master studijama Fakulteta za ekonomiju i biznis, student Atina Radović, januar 2024. godine.	2	2
P11 Na specijalističkim studijama			
1	Mentorstvo na specijalističkim studijama Fakulteta za ekonomiju i biznis, student Božidar Lekić, decembar 2022. godine.	1	1
2	Mentorstvo na specijalističkim studijama Fakulteta za ekonomiju i biznis, student Tarik Turković, oktobar 2023. godine.	1	1

UNIVERZITET

3	Mentorstvo na specijalističkim studijama Fakulteta za ekonomiju i bi- znis, student Jelena Tomović, oktobar 2023. godine.	1	1
Kvalitet nastave			
P17 Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave			
1	Odluka Vijeća Fakulteta za poslovne studije	5	5
Ukupno za kvantitativno ocjenjivanje pedagoških sposobnosti			14

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA NAKON PRETHODNOG IZBORA		
VRSTA DJELATNOST	Broj radova	BROJ POENA
1. Naučnoistraživački rad	12	43
2. Pedagoški rad	7	14
3. Pedagoški rad	7	7.5
UKUPNO	26	64.5

KLASIFIKACIONA BIBLIOGRAFIJA KVANTITATIVNA OCJENA REFERENCI DO POSLEDNJEG IZBORA (Bilten Univerziteta Mediteran)

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST						UKUPNI BROJ BODOVA
1.1. Monografije	1.1.1.	1.1.2.	1.1.3.	1.1.4.	1.1.5.	
Broj referenci*broj bodova						
1.2. Radovi objavljeni u časopisima	1.2.1.	1.2.2.	1.2.3.	1.2.4.		14
Broj referenci*broj bodova						
1.3. Radovi na kongresima, simpozijumima, seminarima	1.3.1.	1.3.2.	1.3.3.			11.5
Broj referenci*broj bodova	23.7	4				
1.4. Uvodno, objavljeno plenarno predavanje	1.4.1.	1.4.2.				0.4
Broj referenci*broj bodova						
UKUPNO ZA NAUČNO-ISTRAŽIVAČKU DJELATNOST						25.9
3. PEDAGOŠKA DJELATNOST						UKUPNI BROJ BODOVA
3.1. Udžbenici	3.1.1.	3.1.2.	3.1.3.	3.1.4.		
Broj referenci*broj bodova						
3.2. Priručnici	3.2.1.	3.2.2.	3.2.3.			
Broj referenci*broj bodova						
3.4. Mentorstvo	3.4.1.	3.4.2.	3.4.3.			
Broj referenci*broj bodova						
3.5. Kvalitet pedagoškog rada (može se koristiti ukoliko se na zvaničnim studentskim anketama najmanje tri godine uzastopno dobiju odlične ocjene za sve elemente pedagoškog rada) $2 \times 5 = 10$						10
UKUPNO ZA PEDAGOŠKU DJELATNOST						10
4. STRUČNA DJELATNOST						UKUPNI BROJ BODOVA
4.1. Stručna knjiga	4.1.1.	4.1.2.				
Broj referenci*broj bodova						

MEDITERAN

4.2. Urednik ili koeditor	4.2.1	4.2.2.	4.2.3.	
Broj referenci*broj bodova				
4.3. Stručni članak		4.3.1		2
Broj referenci*broj bodova		2		
4.4. Objavljeni prikazi		4.4.1		
Broj referenci*broj bodova				
4.6. Ostala dokumentovana stručna djelatnost		4.6.1.		2
Broj referenci*broj bodova				
UKUPNO ZA STRUČNU DJELATNOST				4

III - OCJENA USLOVA

STEPEN OBRAZOVANJA

Kandidat doc. dr Vladan Martić posjeduje adekvatno obrazovanje iz oblasti računovodstva i revizije.

Nakon završenog fakulteta, stekao je zvanje magistra ekonomskih nauka na Univerzitetu Crne Gore. Doktorsku tezu na temu "Primjena XBRL-a u funkciji unapređenja kvaliteta finansijskog izvještavanja u Crnoj Gori" odbranio 2017. godine pod mentorstvom prof. dr Slobodana Malinića.

Od 2007. godine angažovan je na Univerzitetu Mediteran, najprije kao asistent a od 2019. godine izabran je u naučno zvanje docenta na svim nivoima studija za računovodstvenu grupu predmeta (finansijsko računovodstvo, upravljačko računovodstvo, strategijsko upravljačko računovodstvo, standardi finansijskog izvještavanja, računovodstvo finansijskih institucija, kontrola i revizija).

Kandidat posjeduje sertifikate:

- Ovlašćeni računovođa (licenca Instituta računovođa i revizora Crne Gore);
- Sudski vještak ekonomsko – finansijske struke (licence Ministarstva pravde);
- Interni revizor u privredi (licence Instituta Internih revizora Crne Gore);
- Član Komisije za polaganje ispita za sticanje sertifikata računovođe u javnom sektoru;
- Ispitivač u postupku sticanja nacionalne stručne kvalifikacije "računovodstveni tehničar" (licenca Ministarstva prosvjete).

Kandidat ima praktične i teorijske rezultate u oblasti za koju se bira. Pri tome, autor je monografije od međunarodnog značaja, izdate u inostranstvu. Isto tako, kandidat je napisao preko 30 naučnih članaka koji se direktno odnose na discipline za koje konkuriše za akademsko zvanje. Na osnovu navedenog se može konstatovati da u pogledu stepena obrazovanja doc. dr Vladan Martić ispunjava uslove propisane Zakona o visokom obrazovanju Crne Gore, za izbor u akademsko zvanje vanrednog profesora.

NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD

Kao što smo mogli vidjeti iz klasifikacione bibliografije kandidata naučno-istraživački rad je prilično intenzivan i diversifikovan na više oblasti ekonomskih nauka. Najveći broj radova je fokusiran na oblast računovodstva i revizije, što je ujedno pretežan fokus naučnog interesa i područja naučnih disciplina za koje se kandidat bira.

Ukupna istraživanja sprovedena u radovima kandidata predstavljaju rezultat veoma ozbiljnog i studioznog naučnog i stručnog rada. Rezultati istraživanja imaju konkretnu teorijsku i praktičnu primjenljivost. Na osnovu analize svih objavljenih radova, može se zaključiti da kandidat u pogledu naučnoistraživačkog rada u potpunosti ispunjava uslove za izbor u zvanje vanrednog profesora. Ovo posebno imajući u vidu kako je kandidat u periodu nakon poslednjeg izbora objavio radove u

UNIVERZITET

prestižnim časopisima na SCI i SCOPUS listama, te objavio monografiju od međunarodnog značaja izdatu u inostranstvu. Takođe je imao značajan broj učešća na međunarodnim konferencijama i simpozijumima.

Među prezentovanim radovima kandidata, posebnu pažnju zaslužuju 2 rada, koja ću ukratko prezentovati i ocijeniti:

1. Martić, V., Radović, O., Delibašić, M., Rakočević, S., *Calculating the total cost of ownership of running cloud instances in IAAS Clouds*, International Journal of Scholarly Papers transformations in business & economics TIBE (indexed and abstracted in Sci list, Q2, ISSN 1648-4460), Vol. III, 2024, VILNIUS UNIVERSITY, Lithuania.

Računovodstvo i računarstvo u oblaku je zasnovano na revoluciji novih tehnologija, značajnom neiskorištenom računarskom kapacitetu u korporativnim data centrima i razvoju visoko sposobne infrastrukture za prenos podataka. Cloud computing je tehnologija koja može donijeti mnogo prednosti kompaniji. S druge strane, autori ukazuju kako je potrebno riješiti i neka problematična područja.

Rad se zasniva na hipotezi da su troškovi računovodstva u oblaku znatno niži od troškova koji nastaju pružanjem sopstvenog računovodstva. Takođe se zasniva na pomoćnoj hipotezi da najbolji izbor cjenovnog modela zavisi o tome da li postoje velike fluktuacije u broju transakcija. U tom smislu, potrebno je razumjeti različita pitanja koja se tiču i perspektive provajdera i potrošača te tehnologije.

U tom smislu, ovaj rad ima za cilj da istraži prednosti, slabosti, prilike i pretnje (SWOT analiza) za industriju računovodstva u oblaku. Tačnije, ovaj rad ispituje i predstavlja metodologiju istraživanja za SWOT analizu i pripremu podataka za modeliranje *Total Cost of Ownership* (TCO) pokrenutih instanci oblaka u IaaS oblacima koristeći GARCH model za predviđanje mjesečne volatilnosti na osnovu broja dnevnih transakcija.

Za realizaciju ovih ciljeva sprovedena su istraživanja simulacije obračuna ukupnih troškova i date sugestije za procjenu broja rezerviranih instanci. U radu su korišćena tri simulacijska modela, i to: *All-on-Demand*, *One-year reserved instances* (1-Year Reserved according to the Amazon EC2 model) i *Max-Instance model*.

Rezultati istraživanja sugeriraju da se GARCH modeli mogu uspješno koristiti kada postoje istorijski podaci o broju dnevnih transakcija. Takođe, rezultati istraživanja ukazuju na to koji je model određivanja cijena najbolji u situacijama kada postoje velike fluktuacije u broju transakcija, ili ako je broj transakcija relativno stabilan.

2. Martić, V., Monografija međunarodnog značaja izdata u inostranstvu, *XBRL bar kod za poslovno izvještavanje u 21 vijeku*, ISBN 978-86-80666-34-1, izdavač iLearn D.O.O., izdavačka i konsalting kuća, Beograd, 2024.

Naučna monografija docenta dr Vladana Martića: *XBRL – BAR KOD za poslovno izvještavanje u 21 vijeku*, po svim kriterijumima publikacija je koja na originalan i sveobuhvatan način obrađuje po našoj ocjeni jednu od najkompleksnijih oblasti savremenog i još više razvoja budućeg finansijskog izvještavanja u Crnoj Gori i u svijetu, posebno u zemljama Evropske Unije. Ova istraživanja su značajna za bazične naučne oblasti: finansijsko računovodstvo i izvještavanje, internu i eksternu reviziju, korporativne finansije i menadžment.

Po metodologiji koja je primijenjena u temi o primjeni jezika izvještajne budućnosti XBRL, koristi modele, teorije, pristupe i alate koje koristi savremene nauke računovodstva, revizije, finansijskog i bankarskog menadžmenta.

- Recenzija izdavača je adekvatna, izveštaj je kreiralo troje nezavisnih recenzenata različitog ali za oblast komplementarnog profila, renomiranog naučnog izdavača iLearn doo, Beograd, Srbija u okviru posebne edicije naučnih monografija koju uređuje redakcioni odbor biblioteke „Academica“, svo troje recenzenata su relevantni ugledni naučnici izvan ustanove

MEDITERAN

kandidata.

- Po klasifikaciji ova monografija jeste u grupi međunarodnog značaja, izdavač je ugledna izdavačka kuća iLearn doo, Beograd, Srbija vodeća u oblasti ekonomije, nauka o menadžmentu i društvenih nauka koja je usko specijalizovane za ove naučne oblasti.
- Monografija je prikazana u naučnim časopisima, i sadrži strukturu, obuhvat, dubinu i preciznost koja odgovara sličnim vodećim savremenim naučnim publikacijama u ovoj oblasti i poziva se na savremenu literaturu, istraživanja i praksu, što jeste njen značajan doprinos.
- Monografija sadrži sedam autocitata iz kategorija M10 ili M20 ili M40.
- Njena značajna kvalitativna karakteristika koju posebno izdvajamo i pohvaljujemo da otvara perspektive primjene XBRL u budućoj primjeni Jedinstvenog evropskog elektronskog formata (European Single Electronic Format – ESEF), konkretno buduće taksonomije, bazirano na sasvim novoj metodologiji i arhitekturi.
- Monografija šalje jasnu i jednostavnu poruku da je nužno obuhvatno izvještavanje o sve tri komponente održivosti: ekologiji, korporativnoj društvenoj odgovornosti i korporativnom upravljanju, za šta nema drugog jezika osim XBRL.

Na kraju, autor jasno poručuje da će uvođenje, efikasna i kvalitetna primjena XBRL u Crnoj Gori omogućiti korisnicima (regulatorni i poreski organi, statističke asocijacije, analitičari, kreditori, investitori, i sl.) da na jednostavan način identifikuju pojedinačna objelodanjivanja i eksterne mjerne tačke podataka za svoje različite analitičke svrhe i potrebe.

Da zaključimo i vratimo se na izreku autora sa početka knjige: postoje tri grupe ljudi: akteri – inicijatori promjena, zatim aktivni učesnici promjena, te pasivni učesnici promjena – pitanje je u koju grupu se računovodstvena zajednica u regionu svrstava u ovom istorijskom periodu promjena u finansijskom izvještavanju.

STRUČNI RAD

Kandidat doc. dr Vladan Martić je uporedo sa naučno-istraživačkim radom, bio angažovan i na polju stručnog rada. Pored redovne nastave koju drži na Fakultetu za ekonomiju i biznis na redovnim, specijalističkim, magistarskim i MBA studijama Univerziteta Mediteran, kandidat je angažovan kao predavač na Institutu računovođa i revizora Crne Gore. Isto tako, važno je istaći da je dr Vladan Martić od 2015. godine angažovan kao tutor-predavač za jedan od prestižnih svjetskih Instituta za računovodstvo i finansije u javnom sektoru (*CIPFA – Chartered Institute of Public Finance and Accountancy*), na modulu “Management accounting”, u okviru obuke računovođa u državnoj upravi Crne Gore.

Takođe, stručni rad dr Vladana Martića odnosi se na angažovanje u istraživačkim projektima koji su se najvećim dijelom odnosili na analizu i rješavanje problema vezanih za računovodstveno-finansijsku oblast, što ujedno predstavlja i njegovu naučnu i stručnu orijentisanost.

Navedeno bez sumnje, potvrđuje i priložena Klasifikaciona biografija, iz koje se uočava angažovanost kandidata na izradi značajnog broja projekata, čime je kandidat pokazao da teorijska znanja umije dobro da primijeni u praksi i tako doprinese unapređenju poslovanja preduzeća u Crnoj Gori. Ovdje možemo istaći učešće u projektu Instituta Računovođa i Revizora Crne Gore u koncipiranju programa za sticanje nacionalne stručne kvalifikacije “računovodstveni tehničar”.

Isto tako, kandidat je bio Član radne grupe, formirane u saradnji Ministarstva finansija, Uprave za kadrove i CEF-a (Center of Excellence in Finance) za razvoj i izradu Zakona o računovodstvu u Javnom sektoru Crne Gore, sa ciljem uvođenja računovodstvenih zvanja.

UNIVERZITET

PEDAGOŠKA OSPOSOBLJENOST

Kandidat je u dosadašnjoj karijeri imao dugotrajno i sadržajno pedagoško iskustvo već više od 15 godina, počev od januara 2007. godine, kada je izabran u zvanje asistenta na Fakultetu za poslovne studije, do zvanja docenta. Takođe, kao što smo prethodno naveli učestvuje u izvođenju nastave na Institutu računovođa i revizora Crne Gore, te na fakultetima na kojima je gostujući profesor.

Kandidat dr Vladan Martić je takođe angažovan kao predavač na brojnim kursovima i seminarima inovacije znanja, čiji su organizatori bili razni državni organi i preduzeća. U organizaciji i izvođenju nastave služi sa referentnom literaturom, pri čemu konstantno nastoji da inovira svoj pedagoški rad primjenom savremenih metoda istraživanja, uključujući ne samo računovodstvene metode i tehnike, već i ekonometrijske i statističke modele.

Najzad, dosadašnjim pedagoškim angažmanom pokazao je kako posjeduje visok stepen komunikacije u saradnji sa studentima, kao i stručne odgovornosti u podršci i rješavanju praktičnih problema, o čemu svjedoče i pohvale koje u kontinuitetu dobija od strane studenata.

U nastavi koristi referentne inostrane udžbenike.

Bio je mentor na značajnom broju završnih, specijalističkih i magistarskih radova. Na svim dosadašnjim evaluacijama dobijao je od studenata najviše ocjene za svoj rad, što pokazuju podaci u popunjenim anketama na redovnim i specijalističkim studijama.

IV - VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA NAKON PRETHODNOG IZBORA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD	13	12	25	25.9	43	68.9
2. PEDAGOŠKI RAD	5	7	12	10	14	24
3. STRUČNI RAD	4	7	11	4	7.5	11.5

V - MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu detaljne analize svih elemenata – bibliografije, radnog iskustva, naučno istraživačkog, pedagoškog i stručnog rada – bitnih za vrednovanje ispunjenosti uslova za izbor u akademsko zvanje vanrednog profesora – konstatujem da doc. dr Vladan Martić ispunjava uslove predviđene Zakonom o visokoškolskom obrazovanju Crne Gore, kao i zahtjeve propisane Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja, i Odlukama Senata Univerziteta, br. R-887/2-21 od 11.06.2021. i br. R-1480/2-23 od 26.10.2023. godine.

Imajući u vidu sve navedeno, predlažem Senatu Univerziteta da docenta dr Vladana Martića bira u akademsko zvanje vanrednog profesora za oblast Računovodstvo i Revizija.

U Podgorici, 08. 04. 2024. godine

ČLAN RECENZENTSKE KOMISIJE
prof. dr Slavko Rakočević
vanredni profesor
Fakultet za ekonomiju i biznis
Univerzitet "Mediterran" Podgorica

2.2 Izvještaj recenzenta prof. dr Marije Janković

FAKULTETU ZA EKONOMIJU I BIZNIS UNIVERZITETA MEDITERAN PODGORICA

Odlukom Senata Univerziteta Mediteran broj R-265/3-24 od 28.03.2024. godine imenovana sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izvještaja (recenzija) za izbor u akademsko zvanje (sva zvanja) jednog nastavnika na Fakultetu za ekonomiju i biznis Univerziteta Mediteran, za oblast računovodstvo i revizija. Na javni konkurs za radno mjesto nastavnika/ce za naučnu oblast „računovodstvo i revizija“ prijavio se jedan kandidat - doc. dr Vladan Martić.

Detaljnim pregledom dostavljene dokumentacije, analizom prezentiranih naučnih radova, projekata i ostalih priloga, a u skladu sa Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja, Statutom Univerziteta Mediteran, Odluci Senata Univerziteta, br. R-887/2-21 od 11.06.2021. i br. R-1480/2-23 od 26.10.2023. godine, i Zakona o visokom obrazovanju, podnosim sledeći

IZVJEŠTAJ:

I – OSNOVNI PODACI O KANDIDATU

Dr Vladan Martić rođen je 04.10.1979. godine u Priboju. Diplomirao je na Ekonomskom fakultetu u Beogradu 2003. godine, a postdiplomske studije završio na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, smjer Računovodstvo i revizija.

Doktorsku tezu na temu “Primjena XBRL-a u funkciji unapređenja kvaliteta finansijskog izvještavanja u Crnoj Gori” odbranio je 2017. godine, pod mentorstvom prof. dr Slobodana Malinića. Dr Vladan Martić 2019. godine izabran je u akademsko zvanje docenta za oblast računovodstvo.

Od 2007. godine angažovan je na Univerzitetu Mediteran na svim nivoima studija, najprije kao asistent a od 2018. godine izabran je u naučno zvanje docenta za računovodstvenu grupu predmeta (finansijsko računovodstvo, upravljačko računovodstvo, strategijsko upravljačko računovodstvo, standardi finansijskog izvještavanja, računovodstvo finansijskih institucija, kontrola i revizija).

Od 2012. godine angažovan je kao predavač na Institutu računovođa i revizora Crne Gore, a od 2017. godine i kao predavač na modulu iz Upravljačkog računovodstva, u okviru obuke računovođa u državnoj upravi Crne Gore. U Republici Sjevernoj Makedoniji angažovan je na obuci tutora u okviru obuke računovođa u državnoj upravi. Obuka se vrši u saradnji i po programu CIPFA – Chartered Institute of Public Finance and Accountancy.

Pored angažmana na Univerzitetu, direktor je Direktorata za logistiku Ministarstva odbrane.

II - KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE NAUČNO-ISTRAŽIVAČKE, STRUČNE I PEDAGOŠKE BIBLIOGRAFIJE

1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKA DELATNOST		Za referencu	Za kandidata
Autorske naučne monografije			
M1 Monografija međunarodnog značaja			
1	Martić, V., <i>XBRL bar kod za poslovno izvještavanje u 21 vijeku</i> , ISBN 978-86-80666-34-1, izdavač iLearn D.O.O., izdavačka i konsalting kuća, Beograd, 2024.	10	10
Radovi u naučnim časopisima			
Q2 Rad u eminentnom međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 50% časopisa, Web Of Science Rank)			

UNIVERZITET

1	Martić, V., Radović, O., Delibašić, M., Rakočević, S., <i>Calculating the total cost of ownership of running cloud instances in IAAS Clouds</i> , International Journal of Scholarly Papers transformations in business & economics TIBE (indexed and abstracted in Sci list, Q2, ISSN 1648-4460), Vol. III, 2024, VILNIUS UNIVERSITY, Lithuania. Potvrda o vodećem autorstvu u prilogu.	(8*K1.5=12)	12
Q6 Rad u časopisu nacionalnog značaja			
1	Martić, V., Rakočević, S., <i>Preparedness of accounting communities in Montenegro for implementation artificial intelligence (AI) in accounting practice</i> , Zbornik radova sa XVIII Međunarodnog kongresa Računovođa i revizora Crne Gore: Odgovor računovodstveno revizorske profesije na ekonomske nestabilnosti i diskontinuitet poslovanja, Ulcinj, 2023.	2	1
2	Martić, V., Rakočević, S., <i>Izmjene i dopune međunarodnih standarda, procjene u svrhu finansijskog izvještavanja</i> , Zbornik radova sa XVII Međunarodnog kongresa Računovođa i revizora Crne Gore: Odgovor računovodstveno revizorske profesije na ekonomske nestabilnosti i diskontinuitet poslovanja, Ulcinj, 2022.	2	1
3	Martić, V., <i>XBRL 10 godina kasnije</i> , Zbornik radova sa II Naučnog skupa: Računovodstvena znanja kao činilac ekonomskog i društvenog napretka, Kragujevac 2022.	2	2
4	Martić, V., <i>Računovodstvena profesija u eri kripto valuta i globalne pandemije</i> , Zbornik radova sa Naučnog skupa: Računovodstvena znanja kao činilac ekonomskog i društvenog napretka, Kragujevac 2021.	2	2
5	Martić, V., <i>Računovodstveni tretman kripto valuta</i> , Zbornik radova sa XIV Međunarodnog kongresa Računovođa i revizora Crne Gore: Susret računovodstva poreza i bankarstva, Bečići, 2019.	2	2
6	Rakočević, S., Martić, V., <i>Procjena biznisa kompanija u svrhu finansijskog izvještavanja</i> , Zbornik radova sa XIII Međunarodnog kongresa Računovođa i revizora Crne Gore: Računovodstvena i revizorska profesija budućnosti: povjerenje, integritet, transparentnost, Bečići, 2018.	2	1
Radovi na naučnim konferencijama, učešća na izložbama, i slično			
K1 Predavanje po pozivu na međunarodnom skupu štampano u cjelini			
1	4TH EECME CONFERENCE, <i>Competence of the accounting and academic community for digitalization of financial reporting in Montenegro</i> , Ljubljana School of Business, 2022.	3	3
2	Regional Conference IPSAS, organized jointly by Chartered Institute of Public Finance and Accountancy London and Center of Excellence in Finance Ljubljana, Predavanje po pozivu na temu: <i>Challenges and opportunities of IPSAS application in Montenegro/region</i> , Budva 2020.	3	3
3	Regional Conference for public accountants, organized jointly by Chartered Institute of Public Finance and Accountancy London and Center of Excellence in Finance Ljubljana, Predavanje po pozivu na temu: <i>Izveštavanje po segmentima IPSAS 18</i> , Kolašin 2019.	3	3
4	Regional Conference on Transition to Accruals, organized jointly by Chartered Institute of Public Finance and Accountancy and Center of Excellence in Finance, Predavanje po pozivu na temu: <i>IPSAS 14 vs IPSAS 18</i> , Podgorica, 2018.	3	3
Uređivačka i recenzentska djelatnost			
R4 Uredništvo u nacionalnom naučnom časopisu (na godišnjem nivou)			
1	Računovodstvo, revizija i finansije, izdavač Institut računovođa i revizora Crne Gore	2	2

MEDITERAN

R10 Recenziranje knjige studijskog karaktera izdate kod nas			
1	Revizorski odbori – normative & praksa, ISBN 978-86-487-0299-9 Obodsko slovo, Fakultet za poslovnu ekonomiju i pravo, Bar	0.3	0.3
R13 Recenziranje radova objavljenih u zbornicima sa skupa međunarodnog značaja			
1	Zbornik radova: Računovodstvena znanja kao činilac ekonomskog i društvenog napretka, Kragujevac.	0.2	0.2
Projekti			
I9 Učešće u nacionalnom naučnom projektu			
1	Učešće u projektu Instituta Računovođa i Revizora Crne Gore u koncipiranju <i>programa za sticanje nacionalne stručne kvalifikacije "računovodstveni tehničar"</i> . Obuka za sticanje predmetne kvalifikacije izvodi se dva puta godišnje (teorijski i praktični aspekt).	2	2
2	Procjena imovine Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, 2021.	2	1
3	Procjena imovine za Sudski Savjet i Sudove Crne Gore, 2022.	2	1
4	Analize cijena koštanja usluga socijalne i dječije uz verifikaciju troškova ustanova socijalne i dječije zaštite za smještaj korisnika i pružanje usluga, UNDP.	2	1
Ukupno za kvantitativno ocjenjivanje naučno-istraživačke i stručne bibliografije			50.5

2. KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE PEDAGOŠKIH SPOSOBNOSTI

Gostujući profesor		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
P8 Gostujući profesor na univerzitetima u okruženju koji nisu rangirani u prvih 500			
1	Fakultet za biznis i turizam, <i>Finansijsko računovodstvo</i> , Budva	2	2
2	Fakultet za poslovnu ekonomiju i pravo, <i>Revizija</i> , Bar	2	2
Mentorstvo			
P10 Na master studijama			
1	Mentorstvo na master studijama Fakulteta za ekonomiju i biznis, student Atina Radović, januar 2024. godine.	2	2
P11 Na specijalističkim studijama			
1	Mentorstvo na specijalističkim studijama Fakulteta za ekonomiju i biznis, student Božidar Lekić, decembar 2022. godine.	1	1
2	Mentorstvo na specijalističkim studijama Fakulteta za ekonomiju i biznis, student Tarik Turković, oktobar 2023. godine.	1	1
3	Mentorstvo na specijalističkim studijama Fakulteta za ekonomiju i bi- znis, student Jelena Tomović, oktobar 2023. godine.	1	1
Kvalitet nastave			
P17 Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave			
1	Odluka Vijeća Fakulteta za poslovne studije	5	5
Ukupno za kvantitativno ocjenjivanje pedagoških sposobnosti			14

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA NAKON PRETHODNOG IZBORA		
VRSTA DJELATNOST	Broj radova	BROJ POENA
1. Naučnoistraživački rad	12	43
2. Pedagoški rad	7	14
3. Pedagoški rad	7	7.5
UKUPNO	26	64.5

UNIVERZITET

KLASIFIKACIONA BIBLIOGRAFIJA KVANTITATIVNA OCJENA REFERENCI DO POSLEDNJEG IZBORA (Bilten Univerziteta Mediteran)

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST						UKUPNI BROJ BODOVA
1.1. Monografije	1.1.1.	1.1.2.	1.1.3.	1.1.4.	1.1.5.	
Broj referenci*broj bodova						
1.2. Radovi objavljeni u časopisima	1.2.1.	1.2.2.	1.2.3.	1.2.4.		14
Broj referenci*broj bodova						
1.3. Radovi na kongresima, simpozijumima, seminarima	1.3.1.	1.3.2.	1.3.3.			11.5
Broj referenci*broj bodova	23.7	4				
1.4. Uvodno, objavljeno plenarno predavanje		1.4.1.	1.4.2.			0.4
Broj referenci*broj bodova						
UKUPNO ZA NAUČNO-ISTRAŽIVAČKU DJELATNOST						25.9
3. PEDAGOŠKA DJELATNOST						UKUPNI BROJ BODOVA
3.1. Udžbenici	3.1.1.	3.1.2.	3.1.3.	3.1.4.		
Broj referenci*broj bodova						
3.2. Priručnici	3.2.1.	3.2.2.	3.2.3.			
Broj referenci*broj bodova						
3.4. Mentorstvo	3.4.1.	3.4.2.	3.4.3.			
Broj referenci*broj bodova						
3.5. Kvalitet pedagoškog rada (može se koristiti ukoliko se na zvaničnim studentskim anketama najmanje tri godine uzastopno dobiju odlične ocjene za sve elemente pedagoškog rada) 2x5=10						10
UKUPNO ZA PEDAGOŠKU DJELATNOST						10
4. STRUČNA DJELATNOST						UKUPNI BROJ BODOVA
4.1. Stručna knjiga	4.1.1.	4.1.2.				
Broj referenci*broj bodova						
4.2. Urednik ili koeditor	4.2.1.	4.2.2.	4.2.3.			
Broj referenci*broj bodova						
4.3. Stručni članak		4.3.1.				2
Broj referenci*broj bodova		2				
4.4. Objavljeni prikazi		4.4.1.				
Broj referenci*broj bodova						
4.6. Ostala dokumentovana stručna djelatnost		4.6.1.				2
Broj referenci*broj bodova						
UKUPNO ZA STRUČNU DJELATNOST						4

III - OCJENA USLOVA STEPEN OBRAZOVANJA

Kandidat doc. dr Vladan Martić posjeduje adekvatno obrazovanje iz oblasti računovodstva i revizije.

Nakon završenog fakulteta, stekao je zvanje magistra ekonomskih nauka na Univerzitetu Crne

MEDITERAN

Gore. Doktorsku tezu na temu "Primjena XBRL-a u funkciji unapređenja kvaliteta finansijskog izvještavanja u Crnoj Gori" odbranio 2017. godine pod mentorstvom prof. dr Slobodana Malinića.

Od 2007. godine angažovan je na Univerzitetu Mediteran, najprije kao asistent a od 2019. godine izabran je u naučno zvanje docenta na svim nivoima studija za računovodstvenu grupu predmeta (finansijsko računovodstvo, upravljačko računovodstvo, strategijsko upravljačko računovodstvo, standardi finansijskog izvještavanja, računovodstvo finansijskih institucija, kontrola i revizija).

Kandidat posjeduje sertifikate:

- Ovlašćeni računovođa (licenca Instituta računovođa i revizora Crne Gore);
- Sudski vještak ekonomsko – finansijske struke (licence Ministarstva pravde);
- Interni revizor u privredi (licence Instituta Internih revizora Crne Gore);
- Član Komisije za polaganje ispita za sticanje sertifikata računovođe u javnom sektoru;
- Ispitivač u postupku sticanja nacionalne stručne kvalifikacije "računovodstveni tehničar" (licenca Ministarstva prosvjete).

Kandidat ima praktične i teorijske rezultate u oblasti za koju se bira. Pri tome, autor je monografije od međunarodnog značaja, izdate u inostranstvu. Isto tako, kandidat je napisao preko 30 naučnih članaka koji se direktno odnose na discipline za koje konkuriše za akademsko zvanje. Na osnovu navedenog se može konstatovati da u pogledu stepena obrazovanja doc. dr Vladan Martić ispunjava uslove propisane Zakona o visokom obrazovanju Crne Gore, za izbor u akademsko zvanje vanrednog profesora.

NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD

Kao što smo mogli vidjeti iz klasifikacione bibliografije kandidata naučno-istraživački rad je prilično intenzivan i diversifikovan na više oblasti ekonomskih nauka. Najveći broj radova je fokusiran na oblast računovodstva i revizije, što je ujedno pretežan fokus naučnog interesa i područja naučnih disciplina za koje se kandidat bira.

Ukupna istraživanja sprovedena u radovima kandidata predstavljaju rezultat veoma ozbiljnog i studioznog naučnog i stručnog rada. Rezultati istraživanja imaju konkretnu teorijsku i praktičnu primjenljivost. Na osnovu analize svih objavljenih radova, može se zaključiti da kandidat u pogledu naučnoistraživačkog rada u potpunosti ispunjava uslove za izbor u zvanje vanrednog profesora. Ovo posebno imajući u vidu kako je kandidat u periodu nakon poslednjeg izbora objavio radove u prestižnim časopisima na SCI i SCOPUS listama, te objavio monografiju od međunarodnog značaja izdatu u inostranstvu. Takoće je imao značajan broj učešća na međunarodnim konferencijama i simpozijumima.

Među prezentovanim radovima kandidata, posebnu pažnju zaslužuju 2 rada, koja ću ukratko prezentovati i ocijeniti:

1. Martić, V., Monografija međunarodnog značaja izdata u inostranstvu, *XBRL bar kod za poslovno izvještavanje u 21 vijeku*, ISBN 978-86-80666-34-1, izdavač iLearn D.O.O., izdavačka i konsalting kuća, Beograd, 2024.

Naučna monografija docenta dr Vladana Martića: *XBRL – BAR KOD za poslovno izvještavanje u 21 vijeku*, po svim kriterijumima publikacija je koja na originalan i sveobuhvatan način obrađuje po našoj ocjeni jednu od najkompleksnijih oblasti savremenog i još više razvoja budućeg finansijskog izvještavanja u Crnoj Gori i u svijetu, posebno u zemljama Evropske Unije. Ova istraživanja su značajna za bazične naučne oblasti: finansijsko računovodstvo i izvještavanje, internu i eksternu reviziju, korporativne finansije i menadžment.

Po metodologiji koja je primijenjena u temi o primjeni jezika izvještajne budućnosti XBRL, koristi modele, teorije, pristupe i alate koje koristi savremene nauke računovodstva, revizije, finansijskog i bankarskog menadžmenta.

- Recenzija izdavača je adekvatna, izveštaj je kreiralo troje nezavisnih recenzenata različitog ali za oblast komplementarnog profila, renomiranog naučnog izdavača iLearn doo, Beograd, Srbija u okviru posebne edicije naučnih monografija koju uređuje redakcioni odbor biblioteke „Academica“, svo troje recenzenata su relevantni ugledni naučnici izvan ustanove kandidata.
- Po klasifikaciji ova monografija jeste u grupi međunarodnog značaja, izdavač je ugledna izdavačka kuća iLearn doo, Beograd, Srbija vodeća u oblasti ekonomije, nauka o menadžmentu i društvenih nauka koja je usko specijalizovane za ove naučne oblasti.
- Monografija je prikazana u naučnim časopisima, i sadrži strukturu, obuhvat, dubinu i preciznost koja odgovara sličnim vodećim savremenim naučnim publikacijama u ovoj oblasti i poziva se na savremenu literaturu, istraživanja i praksu, što jeste njen značajan doprinos.
- Monografija sadrži sedam autocitata iz kategorija M10 ili M20 ili M40.
- Njena značajna kvalitativna karakteristika koju posebno izdvajamo i pohvaljujemo da otvara perspektive primjene XBLR u budućoj primjeni Jedinog evropskog elektronskog formata (*European Single Electronic Format – ESEF*), konkretno buduće taksonomije, bazirano na sasvim novoj metodologiji i arhitekturi.
- Monografija šalje jasnu i jednostavnu poruku da je nužno obuhvatno izvještavanje o sve tri komponente održivosti: ekologiji, korporativnoj društvenoj odgovornosti i korporativnom upravljanju, za šta nema drugog jezika osim XBLR.

Na kraju, autor jasno poručuje da će uvođenje, efikasna i kvalitetna primjena XBLR u Crnoj Gori omogućiti korisnicima (regulatorni i poreski organi, statističke asocijacije, analitičari, kreditori, investitori, i sl.) da na jednostavan način identifikuju pojedinačna objelodanjivanja i eksterne mjerne tačke podataka za svoje različite analitičke svrhe i potrebe.

Da zaključimo i vratimo se na izreku autora sa početka knjige: postoje tri grupe ljudi: akteri – inicijatori promjena, zatim aktivni učesnici promjena, te pasivni učesnici promjena – pitanje je u koju grupu se računovodstvena zajednica u regionu svrstava u ovom istorijskom periodu promjena u finansijskom izvještavanju.

2. Martić, V., Radović, O., Delibašić, M., Rakočević, S., *Calculating the total cost of ownership of running cloud instances in IAAS Clouds*, International Journal of Scholarly Papers transformations in business & economics TIBE (indexed and abstracted in Sci list, ISSN 1648-4460), Vol. III, 2024, VILNIUS UNIVERSITY, Lithuania.

Računovodstvo i računarstvo u oblaku je zasnovano na revoluciji novih tehnologija, značajnom neiskorištenom računarskom kapacitetu u korporativnim data centrima i razvoju visoko sposobne infrastrukture za prenos podataka. Cloud computing je tehnologija koja može donijeti mnogo prednosti kompaniji. S druge strane, autori ukazuju kako je potrebno riješiti i neka problematična područja.

Rad se zasniva na hipotezi da su troškovi računovodstva u oblaku znatno niži od troškova koji nastaju pružanjem sopstvenog računovodstva. Takođe se zasniva na pomoćnoj hipotezi da najbolji izbor cjenovnog modela zavisi o tome da li postoje velike fluktuacije u broju transakcija. U tom smislu, potrebno je razumjeti različita pitanja koja se tiču i perspektive provajdera i potrošača te tehnologije.

U tom smislu, ovaj rad ima za cilj da istraži prednosti, slabosti, prilike i pretnje (SWOT analiza) za industriju računovodstva u oblaku. Tačnije, ovaj rad ispituje i predstavlja metodologiju istraživanja za SWOT analizu i pripremu podataka za modeliranje *Total Cost of Ownership* (TCO) pokrenutih instanci oblaka u IaaS oblacima koristeći *GARCH* model za predviđanje mjesečne volatilnosti na osnovu broja dnevnih transakcija.

Za realizaciju ovih ciljeva sprovedena su istraživanja simulacije obračuna ukupnih troškova i date sugestije za procjenu broja rezerviranih instanci. U radu su korišćena tri simulacijska modela,

MEDITERAN

i to: *All-on-Demand*, *One-year reserved instances* (1-Year Reserved according to the Amazon EC2 model) i *Max-Instance model*.

Rezultati istraživanja sugeriraju da se GARCH modeli mogu uspješno koristiti kada postoje istorijski podaci o broju dnevnih transakcija. Takođe, rezultati istraživanja ukazuju na to koji je model određivanja cijena najbolji u situacijama kada postoje velike fluktuacije u broju transakcija, ili ako je broj transakcija relativno stabilan.

STRUČNI RAD

Kandidat doc. dr Vladan Martić je uporedo sa naučno-istraživačkim radom, bio angažovan i na polju stručnog rada. Pored redovne nastave koju drži na Fakultetu za ekonomiju i biznis na redovnim, specijalističkim, magistarskim i MBA studijama Univerziteta Mediteran, kandidat je angažovan kao predavač na Institutu računovođa i revizora Crne Gore. Isto tako, važno je istaći da je dr Vladan Martić od 2015. godine angažovan kao tutor-predavač za jedan od prestižnih svjetskih Instituta za računovodstvo i finansije u javnom sektoru (*CIPFA – Chartered Institute of Public Finance and Accountancy*), na modulu “Management accounting”, u okviru obuke računovođa u državnoj upravi Crne Gore.

Takođe, stručni rad dr Vladana Martića odnosi se na angažovanje u istraživačkim projektima koji su se najvećim dijelom odnosili na analizu i rješavanje problema vezanih za računovodstveno-finansijsku oblast, što ujedno predstavlja i njegovu naučnu i stručnu orijentisanost.

Navedeno bez sumnje, potvrđuje i priložena Klasifikaciona biografija, iz koje se uočava angažovanost kandidata na izradi značajnog broja projekata, čime je kandidat pokazao da teorijska znanja umije dobro da primijeni u praksi i tako doprinese unapređenju poslovanja preduzeća u Crnoj Gori. Ovdje možemo istaći učešće u projektu Instituta Računovođa i Revizora Crne Gore u koncipiranju programa za sticanje nacionalne stručne kvalifikacije “računovodstveni tehničar”.

Isto tako, kandidat je bio Član radne grupe, formirane u saradnji Ministarstva finansija, Uprave za kadrove i CEF-a (Center of Excellence in Finance) za razvoj i izradu Zakona o računovodstvu u Javnom sektoru Crne Gore, sa ciljem uvođenja računovodstvenih zvanja.

PEDAGOŠKA OSPOSOBLJENOST

Kandidat je u dosadašnjoj karijeri imao dugotrajno i sadržajno pedagoško iskustvo već više od 15 godina, počev od januara 2007. godine, kada je izabran u zvanje asistenta na Fakultetu za poslovne studije, do zvanja docenta. Takođe, kao što smo prethodno naveli učestvuje u izvođenju nastave na Institutu računovođa i revizora Crne Gore, te na fakultetima na kojima je gostujući profesor.

Kandidat dr Vladan Martić je takođe angažovan kao predavač na brojnim kursovima i seminarima inovacije znanja, čiji su organizatori bili razni državni organi i preduzeća. U organizaciji i izvođenju nastave služi sa referentnom literaturom, pri čemu konstantno nastoji da inovira svoj pedagoški rad primjenom savremenih metoda istraživanja, uključujući ne samo računovodstvene metode i tehnike, već i ekonometrijske i statističke modele.

Najzad, dosadašnjim pedagoškim angažmanom pokazao je kako posjeduje visok stepen komunikacije u saradnji sa studentima, kao i stručne odgovornosti u podršci i rješavanju praktičnih problema, o čemu svjedoče i pohvale koje u kontinuitetu dobija od strane studenata.

U nastavi koristi referentne inostrane udžbenike.

Bio je mentor na značajnom broju završnih, specijalističkih i magistarskih radova. Na svim dosadašnjim evaluacijama dobijao je od studenata najviše ocjene za svoj rad, što pokazuju podaci u popunjenim anketama na redovnim i specijalističkim studijama.

IV - VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA NAKON PRETHODNOG IZBORA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD	13	12	25	25.9	43	68.9
2. PEDAGOŠKI RAD	5	7	12	10	14	24
3. STRUČNI RAD	4	7	11	4	7.5	11.5

V - MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu detaljne analize svih elemenata – bibliografije, radnog iskustva, naučno istraživačkog, pedagoškog i stručnog rada – bitnih za vrednovanje ispunjenosti uslova za izbor u akademsko zvanje vanrednog profesora – konstatujem da doc. dr Vladan Martić ispunjava uslove predviđene Zakonom o visokoškolskom obrazovanju Crne Gore, kao i zahtjeve propisane Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja, i Odlukama Senata Univerziteta, br. R-887/2-21 od 11.06.2021. i br. R-1480/2-23 od 26.10.2023. godine.

Imajući u vidu sve navedeno, predlažem Senatu Univerziteta da docenta dr Vladana Martića bira u akademsko zvanje vanrednog profesora za oblast Računovodstvo i Revizija.

U Podgorici, 09. 04. 2024. godine

ČLAN RECENZENTSKE KOMISIJE

prof. dr Marija Janković

vanredni profesor

Fakultet za ekonomiju i biznis

Univerzitet "Mediterran" Podgorica

2.3 Izvještaj recenzenta prof. dr Ana Lalević Filipović

FAKULTETU ZA EKONOMIJU I BIZNIS
UNIVERZITETA MEDITERAN PODGORICA

Odlukom Senata Univerziteta Mediteran broj R-265/3-24 od 28.03.2024. godine imenovana sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izvještaja (recenzija) za izbor u akademsko zvanje (sva zvanja) jednog nastavnika na Fakultetu za ekonomiju i biznis Univerziteta Mediteran, za oblast računovodstvo i revizija. Na javni konkurs za radno mjesto nastavnika/ce za naučnu oblast „računovodstvo i revizija“ prijavio se jedan kandidat - doc. dr Vladan Martić.

Detaljnim pregledom dostavljene dokumentacije, analizom prezentiranih naučnih radova, projekata i ostalih priloga, a u skladu sa Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja, Statutom Univerziteta Mediteran, Odluci Senata Univerziteta, br. R-887/2-21 od 11.06.2021. i br. R-1480/2-23 od 26.10.2023. godine, i Zakona o visokom obrazovanju, podnosim sledeći

IZVJEŠTAJ:

I – OSNOVNI PODACI O KANDIDATU

Dr Vladan Martić rođen je 04.10.1979. godine u Priboju. Diplomirao je na Ekonomskom fakultetu u Beogradu 2003. godine, a postdiplomske studije završio na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, smjer Računovodstvo i revizija.

Doktorsku tezu na temu “Primjena XBRL-a u funkciji unapređenja kvaliteta finansijskog izvještavanja u Crnoj Gori” odbranio je 2017. godine, pod mentorstvom prof. dr Slobodana Malinića. Dr Vladan Martić 2019. godine izabran je u akademsko zvanje docenta za oblast računovodstvo.

Od 2007. godine angažovan je na Univerzitetu Mediteran na svim nivoima studija, najprije kao asistent a od 2018. godine izabran je u naučno zvanje docenta za računovodstvenu grupu predmeta (finansijsko računovodstvo, upravljačko računovodstvo, strategijsko upravljačko računovodstvo, standardi finansijskog izvještavanja, računovodstvo finansijskih institucija, kontrola i revizija).

Od 2012. godine angažovan je kao predavač na Institutu računovođa i revizora Crne Gore, a od 2017. godine i kao predavač na modulu iz Upravljačkog računovodstva, u okviru obuke računovođa u državnoj upravi Crne Gore. U Republici Sjevernoj Makedoniji angažovan je na obuci tutora u okviru obuke računovođa u državnoj upravi. Obuka se vrši u saradnji i po programu CIPFA – Chartered Institute of Public Finance and Accountancy.

Pored angažmana na Univerzitetu, direktor je Direktorata za logistiku Ministarstva odbrane.

II - KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE NAUČNO-ISTRAŽIVAČKE, STRUČNE I PEDAGOŠKE BIBLIOGRAFIJE

1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKA DELATNOST		Za referencu	Za kandidata
Autorske naučne monografije			
M1 Monografija međunarodnog značaja			
1	Martić, V., <i>XBRL bar kod za poslovno izvještavanje u 21 vijeku</i> , ISBN 978-86-80666-34-1, izdavač iLearn D.O.O., izdavačka i konsalting kuća, Beograd, 2024.	10	10
Radovi u naučnim časopisima			
Q2 Rad u eminentnom međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 50% časopisa, Web Of Science Rank)			

UNIVERZITET

1	Martić, V., Radović, O., Delibašić, M., Rakočević, S., <i>Calculating the total cost of ownership of running cloud instances in IAAS Clouds</i> , International Journal of Scholarly Papers transformations in business & economics TIBE (indexed and abstracted in Sci list, Q2, ISSN 1648-4460), Vol. III, 2024, VILNIUS UNIVERSITY, Lithuania. Potvrda o vodećem autorstvu u prilogu.	(8*K1.5=12)	12
Q6 Rad u časopisu nacionalnog značaja			
1	Martić, V., Rakočević, S., <i>Preparedness of accounting communities in Montenegro for implementation artificial intelligence (AI) in accounting practice</i> , Zbornik radova sa XVIII Međunarodnog kongresa Računovođa i revizora Crne Gore: Odgovor računovodstveno revizorske profesije na ekonomske nestabilnosti i diskontinuitet poslovanja, Ulcinj, 2023.	2	1
2	Martić, V., Rakočević, S., <i>Izmjene i dopune međunarodnih standarda, procjene u svrhu finansijskog izvještavanja</i> , Zbornik radova sa XVII Međunarodnog kongresa Računovođa i revizora Crne Gore: Odgovor računovodstveno revizorske profesije na ekonomske nestabilnosti i diskontinuitet poslovanja, Ulcinj, 2022.	2	1
3	Martić, V., <i>XBRL 10 godina kasnije</i> , Zbornik radova sa II Naučnog skupa: Računovodstvena znanja kao činilac ekonomskog i društvenog napretka, Kragujevac 2022.	2	2
4	Martić, V., <i>Računovodstvena profesija u eri krypto valuta i globalne pandemije</i> , Zbornik radova sa Naučnog skupa: Računovodstvena znanja kao činilac ekonomskog i društvenog napretka, Kragujevac 2021.	2	2
5	Martić, V., <i>Računovodstveni tretman krypto valuta</i> , Zbornik radova sa XIV Međunarodnog kongresa Računovođa i revizora Crne Gore: Susret računovodstva poreza i bankarstva, Bečići, 2019.	2	2
6	Rakočević, S., Martić, V., <i>Procjena biznisa kompanija u svrhu finansijskog izvještavanja</i> , Zbornik radova sa XIII Međunarodnog kongresa Računovođa i revizora Crne Gore: Računovodstvena i revizorska profesija budućnosti: povjerenje, integritet, transparentnost, Bečići, 2018.	2	1
Radovi na naučnim konferencijama, učešća na izložbama, i slično			
K1 Predavanje po pozivu na međunarodnom skupu štampano u cjelini			
1	4TH EECME CONFERENCE, <i>Competence of the accounting and academic community for digitalization of financial reporting in Montenegro</i> , Ljubljana School of Business, 2022.	3	3
2	Regional Conference IPSAS, organized jointly by Chartered Institute of Public Finance and Accountancy London and Center of Excellence in Finance Ljubljana, Predavanje po pozivu na temu: <i>Challenges and opportunities of IPSAS application in Montenegro/region</i> , Budva 2020.	3	3
3	Regional Conference for public accountants, organized jointly by Chartered Institute of Public Finance and Accountancy London and Center of Excellence in Finance Ljubljana, Predavanje po pozivu na temu: <i>Izveštavanje po segmentima IPSAS 18</i> , Kolašin 2019.	3	3
4	Regional Conference on Transition to Accruals, organized jointly by Chartered Institute of Public Finance and Accountancy and Center of Excellence in Finance, Predavanje po pozivu na temu: <i>IPSAS 14 vs IPSAS 18</i> , Podgorica, 2018.	3	3
Uređivačka i recenzentska djelatnost			
R4 Uredništvo u nacionalnom naučnom časopisu (na godišnjem nivou)			
1	Računovodstvo, revizija i finansije, izdavač Institut računovođa i revizora Crne Gore	2	2

MEDITERAN

R10 Recenziranje knjige studijskog karaktera izdate kod nas			
1	Revizorski odbori – normative & praksa, ISBN 978-86-487-0299-9 Obodsko slovo, Fakultet za poslovnu ekonomiju i pravo, Bar	0.3	0.3
R13 Recenziranje radova objavljenih u zbornicima sa skupa međunarodnog značaja			
1	Zbornik radova: Računovodstvena znanja kao činilac ekonomskog i društvenog napretka, Kragujevac.	0.2	0.2
Projekti			
I9 Učešće u nacionalnom naučnom projektu			
1	Učešće u projektu Instituta Računovođa i Revizora Crne Gore u koncipiranju <i>programa za sticanje nacionalne stručne kvalifikacije "računovodstveni tehničar"</i> . Obuka za sticanje predmetne kvalifikacije izvodi se dva puta godišnje (teorijski i praktični aspekt).	2	2
2	Procjena imovine Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, 2021.	2	1
3	Procjena imovine za Sudski Savjet i Sudove Crne Gore, 2022.	2	1
4	Analize cijena koštanja usluga socijalne i dječije uz verifikaciju troškova ustanova socijalne i dječije zaštite za smještaj korisnika i pružanje usluga, UNDP.	2	1
Ukupno za kvantitativno ocjenjivanje naučno-istraživačke i stručne bibliografije			50.5

2. KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE PEDAGOŠKIH SPOSOBNOSTI

Gostujući profesor		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
P8 Gostujući profesor na univerzitetima u okruženju koji nisu rangirani u prvih 500			
1	Fakultet za biznis i turizam, <i>Finansijsko računovodstvo</i> , Budva	2	2
2	Fakultet za poslovnu ekonomiju i pravo, <i>Revizija</i> , Bar	2	2
Mentorstvo			
P10 Na master studijama			
1	Mentorstvo na master studijama Fakulteta za ekonomiju i biznis, student Atina Radović, januar 2024. godine.	2	2
P11 Na specijalističkim studijama			
1	Mentorstvo na specijalističkim studijama Fakulteta za ekonomiju i biznis, student Božidar Lekić, decembar 2022. godine.	1	1
2	Mentorstvo na specijalističkim studijama Fakulteta za ekonomiju i biznis, student Tarik Turković, oktobar 2023. godine.	1	1
3	Mentorstvo na specijalističkim studijama Fakulteta za ekonomiju i bi- znis, student Jelena Tomović, oktobar 2023. godine.	1	1
Kvalitet nastave			
P17 Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave			
1	Odluka Vijeća Fakulteta za poslovne studije	5	5
Ukupno za kvantitativno ocjenjivanje pedagoških sposobnosti			14

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA NAKON PRETHODNOG IZBORA		
VRSTA DJELATNOST	Broj radova	BROJ POENA
1. Naučnoistraživački rad	12	43
2. Pedagoški rad	7	14
3. Pedagoški rad	7	7.5
UKUPNO	26	64.5

UNIVERZITET

KLASIFIKACIONA BIBLIOGRAFIJA KVANTITATIVNA OCJENA REFERENCI DO POSLEDNJEG IZBORA (Bilten Univerziteta Mediteran)

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST						UKUPNI BROJ BODOVA
1.1. Monografije	1.1.1.	1.1.2.	1.1.3.	1.1.4.	1.1.5.	
Broj referenci*broj bodova						
1.2. Radovi objavljeni u časopisima	1.2.1.	1.2.2.	1.2.3.	1.2.4.		14
Broj referenci*broj bodova						
1.3. Radovi na kongresima, simpozijumima, seminarima	1.3.1.	1.3.2.	1.3.3.			11.5
Broj referenci*broj bodova	23.7	4				
1.4. Uvodno, objavljeno plenarno predavanje		1.4.1.	1.4.2.			0.4
Broj referenci*broj bodova						
UKUPNO ZA NAUČNO-ISTRAŽIVAČKU DJELATNOST						25.9
3. PEDAGOŠKA DJELATNOST						UKUPNI BROJ BODOVA
3.1. Udžbenici	3.1.1.	3.1.2.	3.1.3.	3.1.4.		
Broj referenci*broj bodova						
3.2. Priručnici	3.2.1.	3.2.2.	3.2.3.			
Broj referenci*broj bodova						
3.4. Mentorstvo	3.4.1.	3.4.2.	3.4.3.			
Broj referenci*broj bodova						
3.5. Kvalitet pedagoškog rada (može se koristiti ukoliko se na zvaničnim studentskim anketama najmanje tri godine uzastopno dobiju odlične ocjene za sve elemente pedagoškog rada) 2x5=10						10
UKUPNO ZA PEDAGOŠKU DJELATNOST						10
4. STRUČNA DJELATNOST						UKUPNI BROJ BODOVA
4.1. Stručna knjiga	4.1.1.	4.1.2.				
Broj referenci*broj bodova						
4.2. Urednik ili koeditor	4.2.1.	4.2.2.	4.2.3.			
Broj referenci*broj bodova						
4.3. Stručni članak		4.3.1.				2
Broj referenci*broj bodova		2				
4.4. Objavljeni prikazi		4.4.1.				
Broj referenci*broj bodova						
4.6. Ostala dokumentovana stručna djelatnost		4.6.1.				2
Broj referenci*broj bodova						
UKUPNO ZA STRUČNU DJELATNOST						4

III - OCJENA USLOVA STEPEN OBRAZOVANJA

Kandidat doc. dr Vladan Martić posjeduje adekvatno obrazovanje iz oblasti računovodstva i revizije.

Nakon završenog fakulteta, stekao je zvanje magistra ekonomskih nauka na Univerzitetu Crne

MEDITERAN

Gore. Doktorsku tezu na temu "Primjena XBRL-a u funkciji unapređenja kvaliteta finansijskog izvještavanja u Crnoj Gori" odbranio 2017. godine pod mentorstvom prof. dr Slobodana Malinića.

Od 2007. godine angažovan je na Univerzitetu Mediteran, najprije kao asistent a od 2019. godine izabran je u naučno zvanje docenta na svim nivoima studija za računovodstvenu grupu predmeta (finansijsko računovodstvo, upravljačko računovodstvo, strategijsko upravljačko računovodstvo, standardi finansijskog izvještavanja, računovodstvo finansijskih institucija, kontrola i revizija).

Kandidat posjeduje sertifikate:

- Ovlašćeni računovođa (licenca Instituta računovođa i revizora Crne Gore);
- Sudski vještak ekonomsko – finansijske struke (licence Ministarstva pravde);
- Interni revizor u privredi (licence Instituta Internih revizora Crne Gore);
- Član Komisije za polaganje ispita za sticanje sertifikata računovođe u javnom sektoru;
- Ispitivač u postupku sticanja nacionalne stručne kvalifikacije "računovodstveni tehničar" (licenca Ministarstva prosvjete).

Kandidat ima praktične i teorijske rezultate u oblasti za koju se bira. Pri tome, autor je monografije od međunarodnog značaja, izdate u inostranstvu. Isto tako, kandidat je napisao preko 30 naučnih članaka koji se direktno odnose na discipline za koje konkuriše za akademsko zvanje. Na osnovu navedenog se može konstatovati da u pogledu stepena obrazovanja doc. dr Vladan Martić ispunjava uslove propisane Zakona o visokom obrazovanju Crne Gore, za izbor u akademsko zvanje vanrednog profesora.

NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD

Kao što smo mogli vidjeti iz klasifikacione bibliografije kandidata naučno-istraživački rad je prilično intenzivan i diversifikovan na više oblasti ekonomskih nauka. Najveći broj radova je fokusiran na oblast računovodstva i revizije, što je ujedno pretežan fokus naučnog interesa i područja naučnih disciplina za koje se kandidat bira.

Ukupna istraživanja sprovedena u radovima kandidata predstavljaju rezultat veoma ozbiljnog i studioznog naučnog i stručnog rada. Rezultati istraživanja imaju konkretnu teorijsku i praktičnu primjenljivost. Na osnovu analize svih objavljenih radova, može se zaključiti da kandidat u pogledu naučnoistraživačkog rada u potpunosti ispunjava uslove za izbor u zvanje vanrednog profesora. Ovo posebno imajući u vidu kako je kandidat u periodu nakon poslednjeg izbora objavio radove u prestižnim časopisima na SCI i SCOPUS listama, te objavio monografiju od međunarodnog značaja izdatu u inostranstvu. Takođe je imao značajan broj učešća na međunarodnim konferencijama i simpozijumima.

Među prezentovanim radovima kandidata, posebnu pažnju zaslužuju 2 rada, koja ću ukratko prezentovati i ocijeniti:

1. Martić, V., Radović, O., Delibašić, M., Rakočević, S., *Calculating the total cost of ownership of running cloud instances in IAAS Clouds*, International Journal of Scholarly Papers transformations in business & economics TIBE (indexed and abstracted in Sci list, Q2, ISSN 1648-4460), Vol. III, 2024, VILNIUS UNIVERSITY, Lithuania.

Računovodstvo i računarstvo u oblaku je zasnovano na revoluciji novih tehnologija, značajnom neiskorištenom računarskom kapacitetu u korporativnim data centrima i razvoju visoko sposobne infrastrukture za prenos podataka. Cloud computing je tehnologija koja može donijeti mnogo prednosti kompaniji. S druge strane, autori ukazuju kako je potrebno riješiti i neka problematična područja.

Rad se zasniva na hipotezi da su troškovi računovodstva u oblaku znatno niži od troškova koji nastaju pružanjem sopstvenog računovodstva. Takođe se zasniva na pomoćnoj hipotezi da najbolji izbor cjenovnog modela zavisi o tome da li postoje velike fluktuacije u broju transakcija. U tom

smislu, potrebno je razumjeti različita pitanja koja se tiču i perspektive provajdera i potrošača te tehnologije.

U tom smislu, ovaj rad ima za cilj da istraži prednosti, slabosti, prilike i pretnje (SWOT analiza) za industriju računovodstva u oblaku. Tačnije, ovaj rad ispituje i predstavlja metodologiju istraživanja za SWOT analizu i pripremu podataka za modeliranje *Total Cost of Ownership* (TCO) pokrenutih instanci oblaka u IaaS oblacima koristeći GARCH model za predviđanje mjesečne volatilnosti na osnovu broja dnevnih transakcija.

Za realizaciju ovih ciljeva sprovedena su istraživanja simulacije obračuna ukupnih troškova i date sugestije za procjenu broja rezerviranih instanci. U radu su korišćena tri simulacijska modela, i to: *All-on-Demand*, *One-year reserved instances* (1-Year Reserved according to the Amazon EC2 model) i *Max-Instance model*.

Rezultati istraživanja sugeriraju da se GARCH modeli mogu uspješno koristiti kada postoje istorijski podaci o broju dnevnih transakcija. Takođe, rezultati istraživanja ukazuju na to koji je model određivanja cijena najbolji u situacijama kada postoje velike fluktuacije u broju transakcija, ili ako je broj transakcija relativno stabilan.

2. Martić, V., Monografija međunarodnog značaja izdata u inostranstvu, *XBRL bar kod za poslovno izvještavanje u 21 vijeku*, ISBN 978-86-80666-34-1, izdavač iLearn D.O.O., izdavačka i konsalting kuća, Beograd, 2024.

Naučna monografija docenta dr Vladana Martića: *XBLR – BAR KOD za poslovno izvještavanje u 21 vijeku*, po svim kriterijumima publikacija je koja na originalan i sveobuhvatan način obrađuje po našoj ocjeni jednu od najkompleksnijih oblasti savremenog i još više razvoja budućeg finansijskog izvještavanja u Crnoj Gori i u svijetu, posebno u zemljama Evropske Unije. Ova istraživanja su značajna za bazične naučne oblasti: finansijsko računovodstvo i izvještavanje, internu i eksternu reviziju, korporativne finansije i menadžment.

Po metodologiji koja je primijenjena u temi o primjeni jezika izvještajne budućnosti XBLR, koristi modele, teorije, pristupe i alate koje koristi savremene nauke računovodstva, revizije, finansijskog i bankarskog menadžmenta.

- Recenzija izdavača je adekvatna, izveštaj je kreiralo troje nezavisnih recenzenata različitog ali za oblast komplementarnog profila, renomiranog naučnog izdavača iLearn doo, Beograd, Srbija u okviru posebne edicije naučnih monografija koju uređuje redakcioni odbor biblioteke „Academica“, svo troje recenzenata su relevantni ugledni naučnici izvan ustanove kandidata.
- Po klasifikaciji ova monografija jeste u grupi međunarodnog značaja, izdavač je ugledna izdavačka kuća iLearn doo, Beograd, Srbija vodeća u oblasti ekonomije, nauka o menadžmentu i društvenih nauka koja je usko specijalizovane za ove naučne oblasti.
- Monografija je prikazana u naučnim časopisima, i sadrži strukturu, obuhvat, dubinu i preciznost koja odgovara sličnim vodećim savremenim naučnim publikacijama u ovoj oblasti i poziva se na savremenu literaturu, istraživanja i praksu, što jeste njen značajan doprinos.
- Monografija sadrži sedam autocitata iz kategorija M10 ili M20 ili M40.
- Njena značajna kvalitativna karakteristika koju posebno izdvajamo i pohvaljujemo da otvara perspektive primjene XBLR u budućoj primjeni Jedinstvenog evropskog elektronskog formata (*European Single Electronic Format – ESEF*), konkretno buduće taksonomije, bazirano na sasvim novoj metodologiji i arhitekturi.
- Monografija šalje jasnu i jednostavnu poruku da je nužno obuhvatno izvještavanje o sve tri komponente održivosti: ekologiji, korporativnoj društvenoj odgovornosti i korporativnom upravljanju, za šta nema drugog jezika osim XBLR.

Na kraju, autor jasno poručuje da će uvođenje, efikasna i kvalitetna primjena XBLR u Crnoj Gori omogućiti korisnicima (regulatorni i poreski organi, statističke asocijacije, analitičari, kreditori,

MEDITERAN

investitori, i sl.) da na jednostavan način identifikuju pojedinačna objelodanjivanja i eksterne mjerne tačke podataka za svoje različite analitičke svrhe i potrebe.

Da zaključimo i vratimo se na izreku autora sa početka knjige: postoje tri grupe ljudi: akteri – inicijatori promjena, zatim aktivni učesnici promjena, te pasivni učesnici promjena – pitanje je u koju grupu se računovodstvena zajednica u regionu svrstava u ovom istorijskom periodu promjena u finansijskom izvještavanju.

STRUČNI RAD

Kandidat doc. dr Vladan Martić je uporedo sa naučno-istraživačkim radom, bio angažovan i na polju stručnog rada. Pored redovne nastave koju drži na Fakultetu za ekonomiju i biznis na redovnim, specijalističkim, magistarskim i MBA studijama Univerziteta Mediteran, kandidat je angažovan kao predavač na Institutu računovođa i revizora Crne Gore. Isto tako, važno je istaći da je dr Vladan Martić od 2015. godine angažovan kao tutor-predavač za jedan od prestižnih svjetskih Instituta za računovodstvo i finansije u javnom sektoru (*CIPFA – Chartered Institute of Public Finance and Accountancy*), na modulu “Management accounting”, u okviru obuke računovođa u državnoj upravi Crne Gore.

Takođe, stručni rad dr Vladana Martića odnosi se na angažovanje u istraživačkim projektima koji su se najvećim dijelom odnosili na analizu i rješavanje problema vezanih za računovodstveno-finansijsku oblast, što ujedno predstavlja i njegovu naučnu i stručnu orijentisanost.

Navedeno bez sumnje, potvrđuje i priložena Klasifikaciona biografija, iz koje se uočava angažovanost kandidata na izradi značajnog broja projekata, čime je kandidat pokazao da teorijska znanja umije dobro da primijeni u praksi i tako doprinese unapređenju poslovanja preduzeća u Crnoj Gori. Ovdje možemo istaći učešće u projektu Instituta Računovođa i Revizora Crne Gore u koncipiranju programa za sticanje nacionalne stručne kvalifikacije “računovodstveni tehničar”.

Isto tako, kandidat je bio Član radne grupe, formirane u saradnji Ministarstva finansija, Uprave za kadrove i CEF-a (Center of Excellence in Finance) za razvoj i izradu Zakona o računovodstvu u Javnom sektoru Crne Gore, sa ciljem uvođenja računovodstvenih zvanja.

PEDAGOŠKA OSPOSOBLJENOST

Kandidat je u dosadašnjoj karijeri imao dugotrajno i sadržajno pedagoško iskustvo već više od 15 godina, počev od januara 2007. godine, kada je izabran u zvanje asistenta na Fakultetu za poslovne studije, do zvanja docenta. Takođe, kao što smo prethodno naveli učestvuje u izvođenju nastave na Institutu računovođa i revizora Crne Gore, te na fakultetima na kojima je gostujući profesor.

Kandidat dr Vladan Martić je takođe angažovan kao predavač na brojnim kursovima i seminarima inovacije znanja, čiji su organizatori bili razni državni organi i preduzeća. U organizaciji i izvođenju nastave služi sa referentnom literaturom, pri čemu konstantno nastoji da inovira svoj pedagoški rad primjenom savremenih metoda istraživanja, uključujući ne samo računovodstvene metode i tehnike, već i ekonometrijske i statističke modele.

Najzad, dosadašnjim pedagoškim angažmanom pokazao je kako posjeduje visok stepen komunikacije u saradnji sa studentima, kao i stručne odgovornosti u podršci i rješavanju praktičnih problema, o čemu svjedoče i pohvale koje u kontinuitetu dobija od strane studenata.

U nastavi koristi referentne inostrane udžbenike.

Bio je mentor na značajnom broju završnih, specijalističkih i magistarskih radova. Na svim dosadašnjim evaluacijama dobijao je od studenata najviše ocjene za svoj rad, što pokazuju podaci u popunjenim anketama na redovnim i specijalističkim studijama.

IV - VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA NAKON PRETHODNOG IZBORA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD	13	12	25	25.9	43	68.9
2. PEDAGOŠKI RAD	5	7	12	10	14	24
3. STRUČNI RAD	4	7	11	4	7.5	11.5

V - MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu detaljne analize svih elemenata – bibliografije, radnog iskustva, naučno istraživačkog, pedagoškog i stručnog rada – bitnih za vrednovanje ispunjenosti uslova za izbor u akademsko zvanje vanrednog profesora – konstatujem da doc. dr Vladan Martić ispunjava uslove predviđene Zakonom o visokoškolskom obrazovanju Crne Gore, kao i zahtjeve propisane Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja, i Odlukama Senata Univerziteta, br. R-887/2-21 od 11.06.2021. i br. R-1480/2-23 od 26.10.2023. godine.

Imajući u vidu sve navedeno, predlažem Senatu Univerziteta da docenta dr Vladana Martića bira u akademsko zvanje vanrednog profesora za oblast Računovodstvo i Revizija.

U Podgorici, 08. 04. 2024. godine

ČLAN RECENZENTSKE KOMISIJE
prof. dr Ana Lalević Filipović
redovni profesor
Ekonomski fakultet
Univerzitet Crne Gore

MEDITERAN

S A D R Ź A J

1. IZVJEŠTAJI RECENZENATA ZA IZBOR U AKADEMSKO ZVANJE DOCENTKINJA ZA EKONOMSKO PRAVNU GRUPU PREDMETA - DR IVANA VUKČEVIĆ.....	1
1.1. Izvještaj recenzenta prof. dr Radislav Jovović.....	1
1.2. Izvještaj recenzenta doc. dr Mirjana Čizmović.....	8
1.3. Izvještaj recenzenta prof. dr Srđa Božović.....	15
1. IZVJEŠTAJI RECENZENATA ZA IZBOR U AKADEMSKO ZVANJE IZ OBLASTI RAČUNOVODSTVO I REVIZIJA - DOC. DR VLADAN MARTIĆ.....	14
1.1. Izvještaj recenzenta prof. dr Slavko Rakočević.....	14
1.2. Izvještaj recenzenta prof. dr Marija Janković.....	22
1.3. Izvještaj recenzenta prof. dr Ana Lalević Filipović.....	30

CIP - Каталогизација у публикацији
Централна народна библиотека Црне Горе, Цетинье
378 (497.16) (05)

BILTEN : Univerzitet "Mediteran" Podgorica. -
Br. 1 (2007) - . - Podgorica (Vaka Đurovića bb)
: Univerzitet "Mediteran", 2007 (Podgorica : DPC
Podgorica) . - 30 cm

ISSN 1800 - 7368 = Biltен (Podgorica)
COBISS . CG-ID 13101096

